

medianota

Gemeente Groningen

MEDIANOTA

nota van het college van
burgemeester en wethouders
aan de gemeenteraad

februari 1988

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1.	Waarom nu deze nota	1
1.1	Inleiding	1
1.2	Ontwikkelingen	2
1.3	Vorbereiding en opzet	10
HOOFDSTUK 2.	Uitgangspunten	12
2.1	Inleiding	12
2.2	Uitgangspunten	14
HOOFDSTUK 3.	De lokale omroep	17
3.1	Inleiding	17
3.2	OOG-Beleidsnota 1988-90	20
3.3	Perspectief voor OOG	24
3.3.1	Inleiding	24
3.3.2	Wat er anders moet	26
3.3.3	De gemeentelijke bijdrage	33
3.3.4	Reëel toekomstbeeld	36
HOOFDSTUK 4.	Het toelatingsbeleid	38
4.1	Inleiding	38
4.2	De criteria	40
4.3	Actuele keuzes	43
HOOFDSTUK 5.	De gemeente als zender	47
5.1	Inleiding	47
5.2	De gemeente als zender op de kabelkrant	48
5.3	De gemeente als zender via OOG	49
5.4	Slot	50
HOOFDSTUK 6.	En verder...	51
HOOFDSTUK 7.	Conclusies en aanbevelingen	57

BIJLAGEN

1. Samenvatting themadag mediabeleid	60
2. Samenvatting Intomart-onderzoek	64
3. Dekkingsplan OOG-Beleidsnota 1988-90	65
4. Persbericht inzake Culturele Hoofdstad Zender	66
5. Televisie, radio en de huidige frequenties	67

1. Waaron nu deze nota

1.1 Inleiding

Algemeen

De gemeentelijke overheid speelt op vele beleidsterreinen een belangrijke rol. En op sommige van die terreinen speelt ze zelfs meerdere rollen tegelijk.

Het mediabeleid is van die situatie een treffend voorbeeld.

Zo heeft de gemeente een adviserende rol waar het gaat om de representativiteit van de lokale omroeporganisatie, de gemeente exploiteert daarnaast het kabelnet, de gemeente subsidieert wijkkranten en lokale omroep en verder kan de gemeente bij voorbeeld ook zelf nog als zender optreden.

Dat deze opsomming van functies allerm minst uitputtend is, zal uit het vervolg van deze nota blijken.

Het beleidskader

Omdat het hier voor een deel om betrekkelijk nieuwe taken gaat, is er nog weinig beleidskader op dit terrein gevormd.

In 1982 hebben wij de nota "Gebruiksmogelijkheden van het Groninger kabelnet" uitgebracht, waarin vooral op de technische mogelijkheden van de kabel is ingegaan.

De zogenaamde "Voortgangsnota Mediabeleid" uit 1984 had vervolgens meer betrekking op het beleid aangaande de benutting van deze mogelijkheden. Sinds het verschijnen van de Voortgangsnota is er nogal wat gebeurd. In de volgende paragraaf zetten we wat ontwikkelingen op een rij.

1.2 Ontwikkelingen

De wetgeving

Op landelijk niveau kwam, na de Medianota uit 1983, in 1986 eindelijk de Mediawet door de Tweede Kamer.

Op 1 januari 1988 werd deze wet officieel van kracht.

Verschillende oude structuren, zoals Persraad en Omroepraad, zijn verdwenen en in plaats daarvan zijn nieuwe instituten, zoals een Mediaraad en een Commissariaat voor de Media, gevormd.

In de Mediawet wordt de traditionele driedeling in het mediabeleid gehandhaafd: publieke omroep, kabel en pers.

Met nieuwe ontwikkelingen (nieuwe informatiediensten, commerciële omroep, lokale omroepreclame) wordt nauwelijks rekening gehouden.

Deskundigen voorspellen deze Mediawet dan ook geen al te lange levensduur.

Ook op het technische vlak wordt het wettelijk kader op korte termijn aangepast.

Tot op heden geldt --bij voorbeeld met betrekking tot aanleg en exploitatie van draadomroepinrichtingen-- de Telegraaf- en Telefoonwet uit 1904.

Deze wet zal binnenkort worden vervangen door de Wet op de Telecommunicatievoorzieningen, waarvan een voorontwerp in de loop van 1987 is ingediend bij de Raad van State.

Het kabelnet

Maar niet alleen de wetten verander(d)en.

Wanneer we de situatie in Groningen anno 1988 onderwerpen aan een vergelijking met vier jaar terug wordt dat vanzelf duidelijk.

In 1986 werd de aanleg van de Centrale Antenne Inrichting (CAI) Groningen voltooid.

In totaal zijn meer dan 75.000 aansluitingen in de stad gerealiseerd.

De totale kosten voor deze gigantische operatie bedroegen uiteindelijk ruim 47 miljoen gulden.

Groningen beschikt nu over een kabelnet dat naar verwachting nog vele jaren mee zal kunnen.

De capaciteit van de huidige kabelopzet bedraagt 18 TV-kanalen (uit te breiden tot maximaal 30) en 24 radio-kanalen.

Op zich lijkt dat voorlopig voldoende.

Nieuw aanbod

Het aanbod aan (met name TV-)zenders is echter de laatste tijd wel heel drastisch toegenomen.

In september 1985 werd op het dak van een der gebouwen van het Energiebedrijf een schotelantenne geïnstalleerd, die de ontvangst en doorgifte mogelijk maakte van een aantal TV-programma's, die door een communicatiesatelliet werden uitgezonden.

Sky Channel en TV-5 deden als eerste hun intrede.

Later volgden Europa TV en Music Box, die beide vervolgens ook weer verdwenen.

De meest recente aanwinsten op de kabel zijn Super Channel en MTV.

Abonnee-TV

Een andere nieuwe ontwikkeling is abonnee-TV.

In 1985 werd door uw raad besloten een overeenkomst aan te gaan met Filmnet/ATN inzake de beschikbaarstelling van een TV-kanaal van de CAI voor de distributie van abonnee-televisieprogramma's.

Sinds september 1986 zendt Filmnet in Groningen 24 uur per dag uit.

De programma's kunnen alleen met behulp van een speciale decoder worden ontvangen.

De Kabelkrant

Nog een nieuwe ontwikkeling: sinds 1985 kunnen alle aangeslotenen op het Groninger kabelnet de zogenaamde Kabelkrant ontvangen.

Aanvankelijk vonden de uitzendingen van de Kabelkrant in onze stad plaats onder verantwoordelijkheid van de Stichting EMPRO (een samenwerkingsverband van het Nieuwsblad van het Noorden, de BV Friese Pers en de NV Audet).

Na een zwaar verliesgevende start stapten in de loop van 1986 de BV Friese Pers en de NV Audet uit de Stichting.

Het Nieuwsblad van het Noorden ging door.

De uitzendingen vinden nu plaats onder de naam Nieuwsblad Kabelkrant.

Het Nieuwsblad betaalt de gemeente jaarlijks een vergoeding als tegenprestatie voor het gebruik van een kanaal.

Deze bijdrage is juist voldoende om de marginale kapitaalslasten van de investering in een kanaal, alsmede de kosten van technische begeleiding van een en ander te dekken.

Toen het Kabelkrant-experiment startte is verder onder meer ook overeengekomen dat gemeentelijke informatie kosteloos via de Kabelkrant mag worden doorgegeven.

Van deze mogelijkheid is tot dusver weinig gebruik gemaakt.

Op ons verzoek heeft een aantal stagiaires onderzocht in hoeverre de verschillende gemeentelijke diensten in de toekomst wél gebruik kunnen en willen maken van de Kabelkrant als voorlichtingsmedium. Op de resultaten van dit onderzoek zullen wij in hoofdstuk 5 van deze nota --De gemeente als zender-- nader ingaan.

Lokale omroep

Een heel belangrijk onderscheid tussen nu en vier jaar geleden is voorts dat er intussen in Groningen een lokale omroeporganisatie bestaat.

In de Voortgangsnota Mediabeleid was wat dat betreft nog slechts sprake van eventualiteiten.

Maar het is snel gegaan.

Begin 1984 meldde zich bij ons de Stichting Omroep Organisatie Groningen (OOG) met het verzoek om op experimentele basis via het Groninger kabelnet lokale omroep te mogen bedrijven.

Deze organisatie verkreeg van uw raad op 30 mei 1984 (het eerder in de inleiding van dit hoofdstuk bedoelde adviesmoment) een verklaring van representativiteit.

Hierop verleende de Minister van WVC in juni 1984 de benodigde zendmachtiging.

In de periode tussen de zomer van 1984 en mei 1985 is vervolgens door OOG op uitgebreide schaal met radio en televisie in onze stad geëxperimenteerd.

Ten behoeve van de lokale omroep werd in die periode door uw raad in totaal f 370.000,- uitgetrokken.

Het Energiebedrijf verleende daarnaast regelmatig technische bijstand, terwijl bovendien de kabel om niet ter beschikking werd gesteld en OOG gratis huisvesting in een gemeentelijk pand kreeg aangeboden.

Door de combinatie van deze verschillende vormen van gemeentelijke steun met de grote inzet van vele vrijwilligers en de belangeloze medewerking van diverse organisaties, instellingen en bedrijven verliep de introductie van OOG op de kabel redelijk succesvol.

Het bereik van de programma's was vrij hoog: ruim 60% van de Groninger bevolking keek in dat eerste jaar "wel eens" naar OOG-TV en ca. 35% luisterde "wel eens" naar OOG-Radio (Radio Stad).

De waardering voor de programma's --met name voor de TV-uitzendingen-- steeg tijdens de experimentele periode geleidelijk.

Tevens werd echter alras duidelijk dat OOG na dit eerste jaar niet op dezelfde voet verder zou kunnen. Voor een eventueel vervolg moest van andere bedragen worden uitgegaan.

Naast een gemeentelijk subsidie zouden ook andere financieringsbronnen moeten worden aangeboord.

Eind 1985 besloot uw raad een structureel bedrag van f 100.000,- voor lokale omroep in de begroting 1986 op te nemen.

Daarbij werd om diverse redenen het accent gelegd op het mogelijk maken van televisie-uitzendingen.

Voorts werd bepaald dat, alvorens tot beschikbaarstelling van een subsidie aan de Stichting OOG zou worden overgegaan, de door deze Stichting op te stellen uitvoeringsplannen aan uw raad zouden worden voorgelegd.

Om een heel lang verhaal nu verder kort te maken, op 22 oktober 1986 besloot uw raad in te stemmen met een beleidsplan van OOG en een daarbij behorende begroting betreffende het verzorgen van met name lokale televisie-uitzendingen.

De voor lokale omroep gereserveerde bedragen uit de gemeentebegrotingen 1986 en 1987 kwamen voor OOG beschikbaar, onder (onder meer) de voorwaarde dat directe radioprogrammakosten en kosten, samenhangende met huur of aanschaf van radio-apparatuur, niet ten laste van deze subsidiebedragen mochten worden gebracht.

Verder werd bepaald dat eventuele professionele medewerkers vooralsnog op tijdelijke basis dienden te worden aangesteld en dat de Stichting OOG om niet over de benodigde kanaalcapaciteit kon blijven beschikken. Een oordeel over continuering van het subsidie voor 1988 en volgende jaren werd niet gegeven.

De subsidieverstreking voor 1986 en 1987 kreeg uitdrukkelijk een incidenteel karakter.

Op 18 maart 1987 hervatte OOG-TV haar uitzendingen met tweewekelijkse programma's van steeds 50 minuten.

Radio Stad was toen al weer wat langer in de lucht en zendt nu per week 23 uur uit op de FM-band.

Om een besluit te kunnen nemen over onze verhouding tot de lokale omroep in de (nabije) toekomst, is een nieuwe evaluatie van het functioneren van OOG noodzakelijk.

In hoofdstuk 3 van deze nota komen wij derhalve uitgebreid op de lokale omroep terug.

Daarbij zal ook uitvoerig worden ingegaan op de OOG-beleidsnota 1988-90.

Toelatingsbeleid

De hierboven geschetste ontwikkelingen --het grote aanbod van satellietzenders en de komst van abonnee-TV, Kabelkrant en lokale omroep-- hebben intussen wel geleid tot een voor de gemeente nieuw probleem: de verdeling van (met name de TV-)kanalen van het kabelnet.

De capaciteit van het net is eindig (momenteel nog 18 TV-kanalen) en gegeven die beperking zullen er keuzes moeten worden gemaakt.

Er dient een toelatingsbeleid te worden ontwikkeld op basis waarvan nu en in de nabije toekomst afwegingen kunnen worden gepleegd.

En er moeten criteria komen, die gehanteerd kunnen worden in het geval dat nieuwe toelatingen ter discussie staan of periodieke toetsing van bestaande zenders moet plaatsvinden.

In een notitie van 24 november 1987 aan uw commissie voor Milieu, Energie, Bedrijven en Media betreffende de eventuele toelating van MTV tot de kabel is door ons op deze problematiek al enigszins gepreludeerd.

In hoofdstuk 4 komen wij op de kwestie terug.

Regionale omroep

Nieuwe ontwikkelingen waren er recentelijk ook voor de regionale omroepen in ons land.

Een blik op de algemene bepalingen in respectievelijk de Omroepwet en de Mediawet maakt wat dat betreft al veel duidelijk.

Artikel 2 lid 1e van de Omroepwet definieert "regionale omroep" als: "de binnenlandse omroep, bestemd voor het publiek in gewesten, streken of steden".

Artikel 1 lid 1j van de Mediawet is korter: "regionale omroep: omroep bestemd voor een provincie".

Het verschil is helder. Regionale omroepen zullen voortaan ieder slechts één provincie bedienen.

Voor Radio Noord impliceert dit splitsing in Radio Groningen en Radio Drenthe.

En vanaf 1 januari 1989 berust de financiële verantwoordelijkheid voor die regionale omroepen niet meer bij de Minister van WVC, maar bij de provincies.

Deze provincies zullen de regionale omroep dan moeten betalen door middel van een opslag, die het provinciebestuur kan heffen op de omroepbijdrage.

Die opslag mag maximaal een tientje per jaar bedragen.

Regionale omroepen, die aan de provinciale opcenten niet voldoende hebben, krijgen van de Minister van WVC aanvulling tot een totaal jaarbudget van 3,2 miljoen gulden ontstaat.

Net als lokale omroepen zullen de regionale omroepen alleen zendtijd kunnen krijgen wanneer voorzien is in een beleidsbepalend orgaan, dat kan worden omschreven als een representatieve sociaal-culturele instelling.

De nieuwe Regionale Omroep Groningen krijgt om deze reden de stichtingsvorm en zal worden bestuurd door representanten van organisaties, die in de provincie Groningen werkzaam zijn op maatschappelijk, cultureel, godsdienstig of geestelijk terrein.

Voor Radio Noord (nu nog een NOS-dochter) betekent deze hele operatie dat --voor de zoveelste maal-- roerige tijden zijn ontstaan.

Voor de gemeente Groningen zal de omschakeling in de praktijk waarschijnlijk niet veel doen veranderen.

De gemeente had en heeft met de financiering van de regionale omroep geen bemoeienis. Verder heeft Radio Noord geen aparte toegang tot de kabel in Groningen. De omroep zendt uit via de ether en verschilt daarin van Radio Stad, die momenteel nog alleen via de kabel te beluisteren is. Verwacht mag worden dat Radio Groningen zich na de afsplitsing van Radio Drenthe zeker niet minder op de stad Groningen zal gaan richten dan voorheen het geval was.

Het is dan ook duidelijk dat Radio Noord c.q. Radio Groningen een factor van belang is en zal blijven in het Groninger mediagebeuren.

De lokale pers

Na het voorgaande lijkt het wel of er in Groningen alleen radio en televisie bestaan.

Niets is minder waar.

Onze stad kent een rijke schakering aan gedrukte media.

En ook op dit terrein hebben zich de afgelopen vier jaar wel de nodige ontwikkelingen voorgedaan.

Op de huis-aan-huis-markt bleek naast de Groninger Gezinsbode en Loeks nog ruimte voor een derde krant: het Groninger Stadsblad.

En weliswaar zijn het nog steeds de lokale adverteerders, die de meeste kolommen van deze huis-aan-huis-bladen vullen, vooral bij de Groninger Gezinsbode is toch ook steeds meer sprake van een duidelijk redactioneel beleid.

Omdat dit blad drie edities per week uitbrengt, is het van de huis-aan-huis-bladen ook het beste in staat om de actualiteit te volgen.

Het is van de kranten in Groningen bovendien degene met de grootste oplagecijfers. Van de woensdageditie van het blad worden er wekelijks 99.500 in stad en randgemeenten verspreid. De maandag- en vrijdageditie van de Groninger Gezinsbode kennen een oplage van 93.000.

Maar de verschillen zijn marginaal: het Groninger Stadsblad en Loeks geven als oplagecijfers respectievelijk 97.000 en 85.000.

Het Nieuwsblad van het Noorden (met een stadseditie-oplage van ruim 40.000 exemplaren) is het enige dagblad in onze stad.

Deze krant is inmiddels aan zijn 101ste jaargang toe.

In de loop van die vele jaren is de positie van het Nieuwsblad ten opzichte van de andere gedrukte media in Groningen eigenlijk steeds sterker geworden.

Onze stad is een "one-paper-city".

De hierboven gesignaleerde ontwikkeling bij de Groninger Gezinsbode zal aan dit gegeven uiteindelijk toch ook niet veel kunnen veranderen. Het Nieuwsblad van het Noorden zal ongetwijfeld nog vele jaren het enige Groningse dagblad blijven.

Persbeleid is altijd minder onderhevig geweest aan overheidsbemoeienis dan omroepbeleid. En als er al een overheid zich met de pers bemoeide, dan was dat zeker niet de gemeentelijke.

Wij hebben de illusie noch de intentie om op dit punt een andere koers te gaan varen.

In het bestek van deze medianota komt de lokale pers derhalve verder niet of slechts zijdelings nader aan de orde.

Interne veranderingen

We hebben nu een groot aantal externe ontwikkelingen de revue laten passeren.

Tezamen geven al die ontwikkelingen naar onze mening al een afdoende antwoord op de vraag, die dit hoofdstuk als titel heeft meegekregen.

Maar ook intern, binnen de gemeentelijke organisatie, zijn er redenen

voor een nieuwe standpuntbepaling ten aanzien van een aantal issues in de mediasector.

Sinds 1986 is het mediabeleid in een andere portefeuille geconcentreerd. En ook de ambtelijke verantwoordelijkheid is "verhuisd": het mediabeleid maakt nu deel uit van het takenpakket van de sector cultuur van de dienst OCSW.

Uiteraard mogen deze veranderingen in de organisatie op zich geen aanleiding vormen tot radicale koerswijzigingen in het gemeentelijk beleid, maar het is onmiskenbaar zo, dat met dit soort interne ontwikkelingen bepaalde accentverschuivingen in de benadering van sommige zaken gepaard gaan.

Ook daarom dus nu deze nota.

I.3 Voorbereiding en opzet

Vorbereiding: de themadag

Nadat het besluit was genomen om een nota te wijden aan het gemeentelijk mediabeleid voor in elk geval de lopende college-periode, zijn in de loop van 1987 de voorbereidingen hiervoor gestart.

Daarbij kwam onder meer het idee op om ter gedachtenbepaling een themadag rond het mediabeleid in Groningen te organiseren.

Deze dag vond plaats op 2 oktober 1987 in de Stadsschouwburg.

Wij kozen ervoor om de lokale omroep als onderwerp centraal te stellen. Een groot aantal betrokkenen (en ook een aanzienlijk aantal leden van uw raad) kreeg op deze dag de gelegenheid zich in de discussie hieromtrent te mengen.

In het ochtendgedeelte kwamen landelijke deskundigen aan het woord.

In het middagprogramma werd nader ingegaan op de situatie in Groningen en spraken representanten van achtereenvolgens het Nieuwsblad van het Noorden, OOG en Radio Noord de aanwezigen toe.

De afsluitende discussie concentreerde zich op een aantal door de portefeuillehouder opgeworpen kwesties met betrekking tot het toekomstperspectief voor lokale omroep in Groningen.

Met deze themadag werd in feite gekozen voor een nieuwe en vrij unieke vorm van beleidsvoorbereiding.

Het effect van de dag was bijzonder stimulerend.

Van diverse sprekers konden ideeën worden opgepikt en in de discussie konden de meningen op een constructieve wijze worden gescherpt.

In de thans voorliggende nota zullen dan ook zeker op verschillende plaatsen "sporen" van de themadag terug te vinden zijn.

Een samenvatting van de diverse bijdragen aan de themadag gaat als bijlage 1 bij deze nota.

Vorbereiding: de enquête

Maar niet alleen de themadag strekte ons tot voorbereiding.

Om aan wat nieuwe en betrouwbare gegevens te komen inzake gebruik en gebruiksmogelijkheden van het kabelnet in Groningen lieten wij in december 1987 het bureau Intomart een onderzoek uitvoeren.

Met het oog op de specifieke onderwerpen van deze notitie werd, naast een aantal algemene vragen, vooral doorgevraagd over de lokale omroep, het zenderaanbod op de kabel en de behoefte aan en het bereik van gemeente-informatie.

In respectievelijk de hoofdstukken 3, 4 en 5 na dezen komen de resultaten van het Intomart-onderzoek met betrekking tot deze kwesties nader ter sprake.

Een kopie van het onderzoeksrapport bevindt zich bij de onderliggende stukken.

Een samenvatting van het onderzoek gaat als bijlage 2 bij deze nota.

Opzet

Tot slot van dit eerste hoofdstuk willen wij in het kort de verdere opzet van deze nota weergeven.

In het hierna volgende hoofdstuk 2 zetten wij nader uiteen welke uitgangspunten wij ten aanzien van het door de gemeente te voeren mediabeleid wensen te hanteren.

De inhoud van de hoofdstukken 3, 4 en 5 is hiervoor al kort aangeduid. Hoofdstuk 3 is getiteld: De lokale omroep; hoofdstuk 4 heet: Het toelatingsbeleid en hoofdstuk 5 noemden wij: De gemeente als zender.

In hoofdstuk 6 nemen wij een aantal resterende kwesties van minder centraal belang onder de loupe, onder de titel: En verder...

Hoofdstuk 7 tenslotte bevat de voornaamste conclusies en aanbevelingen.

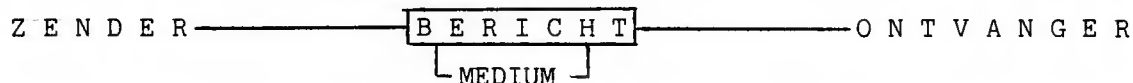
2. Uitgangspunten

2.1 Inleiding

Alvorens we in dit hoofdstuk een aantal uitgangspunten voor gemeentelijk mediabeleid zullen verwoorden, lijkt het dienstig het begrip mediabeleid eerst nog eens aan een nadere beschouwing te onderwerpen. In de strikte zin des woords is een medium niet meer dan een technisch hulpmiddel om een bericht te verspreiden.

In deze nota wordt de term echter wat ruimer opgevat en worden ook de inhoudelijke aspecten, die aan het gebruik van deze hulpmiddelen verbonden zijn, onder de noemer mediabeleid behandeld.

Als kernthema binnen het mediabeleid zien wij de berichtgeving. Alle berichtgevingsprocessen kunnen we vervolgens in abstracto herleiden tot het volgende schema:

Zenders verspreiden berichten en beogen daarmee (gericht of ongericht) ontvangers te bereiken.

Dat is heel in het kort waar het bij alle media om draait.

Door de snelle ontwikkelingen in de wereld van de media is er de laatste jaren veel veranderd.

Allerlei nieuwe media hebben ervoor gezorgd dat berichten een veel groter publiek kunnen bereiken.

Door de komst van de kabel is in principe ook tweezijdige communicatie (tussen zender en ontvanger) mogelijk geworden.

Aan de andere kant kunnen we constateren dat de afstand tussen zenders en ontvangers door de moderne media enorm is toegenomen.

Er is een sterk eenzijdige communicatie ontstaan en van een wisselwerking tussen zenders en ontvangers is nauwelijks sprake (meer).

Voor de zenders heeft dit tot gevolg dat de reacties op de berichtgeving moeilijk te peilen zijn.

Voor de ontvangers betekent het dat de betrouwbaarheid van de berichtgeving moeilijker controleerbaar wordt.

Dat heeft vervolgens weer zijn weerslag op de betrokkenheid van die ontvangers bij het onderwerp en het medium.

De invloed van de ontvangers op het aanbod zal daarom wellicht op andere manieren gewaarborgd moeten blijven.

In de volgende paragraaf zullen we (onder meer) op deze constatering nog terugkomen.

2.2 Uitgangspunten

"Oude" uitgangspunten

In de Voortgangsnota Mediabeleid schreven wij vier jaar geleden:

"In het mediabeleid dat de rijksoverheid voert, vormen de vrijheid van meningsuiting en een pluriform (programma-)informatie-aanbod twee belangrijke pijlers.

Ook het gemeentelijk mediabeleid zal hierop gebaseerd moeten zijn. Daarnaast vinden wij het belangrijk dat --in aanvulling op informatie die al via de landelijke zenders wordt verstrekt-- informatie met een specifiek Gronings karakter in een begrijpelijke en aansprekbare vorm wordt aangeboden.

Voorts zal het gebruik van de media moeten worden gekenmerkt door een hoge mate van toegankelijkheid: voorkomen moet worden dat slechts enkele (groepen van) burgers een monopolistisch gebruik van de media kunnen maken. Toegang hebben tot de media laat overigens de redactionele verantwoordelijkheden (bij voorbeeld ten aanzien van de kwaliteit van de produktie) respectievelijk de verantwoordelijkheden van het bestuurlijk lichaam voor het uitzenden van programma's onverlet.

Met name deze beide uitgangspunten willen wij als richtsnoer hanteren bij de verdere invulling en uitvoering van het gemeentelijk mediabeleid."

Deze algemene uitgangspunten kunnen wij ook nu nog onderschrijven: vrijheid van meningsuiting, een pluriform (programma-)informatie-aanbod, speciale aandacht voor op Groningen gerichte informatie en een hoge mate van toegankelijkheid van de media.

In de vorige paragraaf hebben wij daarnaast nog een nieuw aandachtspunt opgevoerd: de invloed van de ontvangers.

Verder stelt het informatie-tijdperk waarin wij leven ook in toenemende mate eisen aan de overheid als stimulator en initiator van nieuwe diensten.

Nieuwe uitgangspunten

In een poging om --in aansluiting op Voortgangsnota en recente bevindingen-- nu een nieuw en coherent pakket uitgangspunten te formuleren, komen wij tot het volgende.

1. Het gemeentelijk mediabeleid dient gebaseerd te zijn op vrijheid van meningsuiting en vrijheid van ontvangst.

Uitingsvrijheid én ontvangstvrijheid voor iedere burger worden door de Grondwet, door het Europese Verdrag ter bescherming van de rechten van de mens en door het Verenigde Naties-verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten gegarandeerd.

In een democratie als de onze behoeft het centraal stellen van deze twee begrippen, waar het gaat om uitgangspunten voor een gemeentelijk mediabeleid, naar onze mening verder eigenlijk geen toelichting.

2. Het gemeentelijk mediabeleid dient, waar mogelijk, waarborgen te scheppen voor pluriformiteit en kwaliteit van de informatievoorziening.

Voor een democratische stedelijke samenleving is het van groot belang dat de burgers kunnen beschikken over onafhankelijke, gevarieerde en volledige informatie.

Mensen moeten zich een eigen mening kunnen vormen op basis van onafhankelijke informatie, die op journalistieke wijze wordt gepresenteerd.

Die informatie moet niet eenzijdig zijn, want dat leidt tot vertekende beeldvorming bij de ontvangers. Een gevarieerd aanbod van meerdere zenders is daarop een antwoord. Monopolisering van de berichtgeving door één zender moet zo (veel) mogelijk worden tegengegaan (uiteraard zonder afbreuk te doen aan de uitingsvrijheid waar iedere zender recht op heeft).

Ook onvolledige informatie stelt mensen niet in staat een afgewogen mening te vormen. Derhalve dient er een volledig --en voor zo veel mogelijk mensen bereikbaar en betaalbaar-- aanbod te zijn.

3. In het gemeentelijk mediabeleid spelen de behoeften van de ontvangers een grote rol; zij bepalen in belangrijke mate de veelheid, de gevarieerdheid en de inhoud van het informatie-aanbod.

De overheid op afstand.

Bij kranten of de landelijke omroepen kan de ontvanger door middel van abonnement of lidmaatschap nog enige invloed uitoefenen op het gebodene.

In de inleiding van dit hoofdstuk signaleerden we echter al dat door de moderne media de afstand tussen zenders en ontvangers in veel gevallen sterk is toegenomen.

Als afstandhoudende overheid springen we niet onmiddellijk zelf in dat vacuüm, maar dienen we op zoek te gaan naar andere manieren om de invloed van ontvangers op het aanbod te garanderen. Het in hoofdstuk 1 al genoemde Intomart-onderzoek kan mede in dat kader geïnterpreteerd worden.

4. Het gemeentelijk mediabeleid dient, gelet op het grote bereik en de wervende werking, het gebruik van moderne media te stimuleren.

De overheid heeft bij de ontwikkeling van nieuwe diensten in elk geval twee belangen:

- a. het stimuleren van de economische bedrijvigheid in deze sector, hetgeen positieve effecten op de werkgelegenheid zal hebben;
- b. het tegengaan van monopolievorming (ook in het verlengde van punt 2 hiervoor).

Door bij het geven van informatie over de eigen organisatie gebruik te maken van moderne media zal de gemeente op dit punt een voortrekkersrol kunnen vervullen (zie verder hoofdstuk 5 van deze nota over de gemeente als zender).

Maar ook moet de toegang tot de media voor verschillende groepen burgers worden bevorderd. Of in de termen van de Voortgangsnota: het gebruik van de media zal moeten worden gekenmerkt door een hoge mate van toegankelijkheid.

Hierop komen we onder meer in het volgende hoofdstuk terug.

Met de vier hierboven gepresenteerde centrale uitgangspunten menen wij de basis te hebben gelegd voor een samenhangende beleidsvisie. Vanuit die visie zullen we zowel op een aantal actuele vragen alsook op allerlei toekomstige ontwikkelingen antwoord moeten kunnen geven.

In het nu volgende hoofdstuk zal moeten blijken wat een en ander betekent voor onze verhouding tot de lokale omroep.

3. De lokale omroep

3.1 Inleiding

De wet

Lokale omroep is een relatief nieuw fenomeen. We kennen het in ons land sinds de begin-zeventiger jaren.

In de --nu ingetrokken-- Omroepwet, die uit 1967 dateerde, kwam het begrip lokale omroep dan ook niet eens voor.

Nu, anno 1988, kent ons land bijna 150 lokale omroepen.

En in de kersverse Mediawet zijn er heel wat artikelen aan gewijd.

Voor een goed begrip willen we hier een aantal van die artikelen onder de aandacht brengen, alvorens meer concreet in te gaan op lokale omroep in Groningen.

Van belang is bijvoorbeeld artikel 30 van de Mediawet.

Dit artikel bepaalt het volgende:

"Een lokale, onderscheidenlijk regionale omroepinstelling, is een instelling die voldoet aan de volgende eisen:

- a. zij is rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid;
- b. zij stelt zich blijkens haar statuten uitsluitend, althans hoofdzakelijk ten doel, een omroepprogramma te verzorgen dat in zodanige mate is gericht op de bevrediging van de in de gemeente of provincie, of een deel van de provincie waarop de omroepinstelling zich richt, levende maatschappelijke, culturele, godsdienstige en geestelijke behoeften, dat de instelling geacht kan worden van algemeen nut te zijn; en
- c. zij heeft op grond van de statuten een orgaan dat het programmabeleid bepaalt. Dit orgaan heeft een zodanige samenstelling dat het representatief is voor de belangrijkste in de gemeente of provincie voorkomende maatschappelijke, culturele, godsdienstige en geestelijke stromingen."

Omtrent de toewijzing van zendtijd wordt (in de artikelen 42 en 43) vervolgens onder meer bepaald:

- * dat het Commissariaat voor de Media in dezen de bevoegde instantie is;
- * dat er per gemeente slechts aan één lokale omroepinstelling zendtijd kan worden toegewezen;
- * dat voorafgaand aan de toewijzing van zendtijd aan een lokale omroep-

instelling eerst de gemeente (of als een programma bestemd is voor meer dan één gemeente, de besturen van de betreffende gemeenten gezamenlijk) moet(en) hebben geadviseerd over de vraag of de instelling aan de wettelijke eisen voldoet;

- * dat zo'n advies éénmaal in de vijf jaren moet worden uitgebracht en dat de zendtijd telkenmale voor tenminste vijf jaren wordt toegewezen; en
- * dat het Commissariaat voor de Media ook zendtijd voor lokale omroep kan toewijzen aan een gemeentebestuur ten behoeve van overheidsvoorlichting en dat deze zendtijd ten hoogste vijf procent bedraagt van de zendtijd, die is toegewezen aan de lokale omroepinstelling ter plaatse.

Andere relevante bepalingen zijn nog:

- * Iedere instelling die zendtijd heeft verkregen bepaalt, onverminderd het bij of krachtens de wet bepaalde, vorm en inhoud van haar programma's en is verantwoordelijk voor hetgeen in haar zendtijd wordt uitgezonden (artikel 48).
- * Een lokale of regionale omroepinstelling gebruikt haar zendtijd geheel voor een programma dat in het bijzonder betrekking heeft op de desbetreffende gemeente of provincie (artikel 50 lid 7).
- * De programma's van instellingen die zendtijd hebben verkregen voor binnenlandse (i.e. landelijke, regionale en lokale) omroep bevatten geen reclameboodschappen tenzij zulks bij deze wet uitdrukkelijk wordt toegestaan (artikel 52 lid 1).
- * Een programma dat uitsluitend bestaat uit alfanumerieke gegevens en andere stilstaande beelden waarvan alléén de verzorger de volgorde en het tijdstip bepaalt waarop de kijker ze kan waarnemen, bevat geen reclameboodschappen indien het wordt uitgezonden tussen programma-onderdelen die op grond van deze wet geen reclameboodschappen mogen bevatten (artikel 71 lid 3).

Waarom dit laatste artikel relevant is, zal verderop in dit hoofdstuk nog blijken.

We sluiten onze excursie naar de nieuwe Mediawet af met een blik op artikel 65, waarin wordt bepaald dat de beheerder van een draadomroepinrichting verplicht is om (onder meer) de programma's van instellingen die zendtijd hebben verkregen voor lokale omroep, bestemd voor de ge-

meente waarbinnen de draadomroepinrichting zich bevindt, gelijktijdig en onverkort uit te zenden naar alle aangeslotenen op die draadomroepinrichting.

We weten dus nu onder meer dat lokale omroepprogramma's geen reclame mogen bevatten, dat de lokale omroepinstelling verantwoordelijk is voor alles wat in haar zendtijd wordt uitgezonden, dat er per gemeente maar één lokale omroep zendtijd kan krijgen en dat de gemeente verplicht is de lokale omroepprogramma's naar alle aangeslotenen op het kabelnet te verspreiden.

Wat is er nu vervolgens te zeggen over de gemeente en lokale omroep en meer in het bijzonder over Groningen en OOG?

Gemeente en lokale omroep

Er zijn bij de nu geldende regelgeving in elk geval twee momenten waarop lokale overheid en lokale omroep elkaar tegenkomen.

In de eerste plaats is dat het moment waarop de gemeente een uitspraak moet doen over de representativiteit van de lokale omroep.

In het voorgaande hebben we gezien welke wettelijke bepalingen hieromtrent thans gelden.

Voor Groningen en OOG speelt deze problematiek momenteel niet.

OOG krijgt binnenkort, zonder verdere adviesprocedures, een nieuwe vergunning (ook voor ether-radio), die vanaf dat moment nog 5 jaar geldig is.

Het andere moment waarop gemeente en lokale omroep elkaar ontmoeten, is wanneer de omroeporganisatie bij de gemeente aanklopt met een subsidie-verzoek.

Dit moment is vooral belangrijk omdat het voor de lokale overheid het meest geëigende tijdstip is om beleidsinhoudelijke uitspraken te doen over de (wenselijkheid van) lokale omroep.

Voor die situatie staan wij in onze stad momenteel wél.

In haar Beleidsnota 1988-90 heeft OOG een subsidie-aanvraag voor de komende jaren vervat, waarover wij ons thans hebben uit te spreken.

In de volgende paragraaf zullen wij daarom nu eerst nader op deze Beleidsnota ingaan.

3.2 OOG-Beleidsnota 1988-90

De Beleidsnota 1988-90 van de Omroep Organisatie Groningen verscheen op 29 oktober 1987.

Het plan bevat de visie van OOG op haar naaste toekomst: de jaren tot en met 1990.

Een integrale versie van de nota is te vinden bij de onderliggende stukken.

Een korte samenvatting van het verhaal volgt hieronder.

Na een inleidend eerste hoofdstuk bevat hoofdstuk 2 een schets van de historie van lokale omroep in het algemeen en van OOG in het bijzonder.

Daarnaast wordt in hoofdstuk 2 onder meer ook ingegaan op het bestaansrecht van lokale omroep. Als belangrijkste redenen en legitimering van het bestaan van lokale omroep wordt het begrip "basiscommunicatie" genoemd: "lokale omroep moet de discussie aan de basis stimuleren en er een bijdrage aan leveren dat informatiestromen niet alleen van boven naar beneden lopen, maar ook andersom. [...] In dienst van dit streven is het een taak van de lokale omroep de bevolking te activeren om, onder een zekere begeleiding, zelf bezig te zijn met radio en televisie. Programma's moeten niet alleen gemaakt worden voor, maar juist ook door de stadsbewoner. Daarom moet de organisatie open en toegankelijk zijn voor zoveel mogelijk (groepen van) burgers" (blz. 5).

In hoofdstuk 3 komt het bestaansrecht opnieuw aan de orde. Daar heet het: "Lokale omroep vindt zijn bestaansrecht primair in het bieden van lokale informatie en het bieden van een communicatiesysteem voor groepen in de lokale samenleving" (blz. 12).

In verband met dat laatste is ook de vrijwilligersopzet essentieel. Daarin zit, naast de lokale oriëntatie, het wezenlijk vernieuwende van lokale omroep.

Als hoofdfuncties voor een lokale omroep worden vervolgens genoemd:

- * nieuws- en informatiemedium;
- * bieden van een platform voor doelgroepen; en
- * overbrengen van informatie van derden.

Hierna gaat de nota in op het programmabeleid van respectievelijk de radio en de televisie.

Op dit moment bestaat zo'n 50% van de radio-programmering uit doel-groepprogramma's en 40% uit programma's met nieuws en informatie; verder kan ongeveer 10% van de programma's als amusementsprogramma worden aangemerkt.

Deze drie categorieën zullen ook de komende jaren de belangrijkste elementen in het aanbod zijn.

Gestreefd wordt in die planperiode naar een vooral kwalitatieve versterking van de informatieve programmering.

Het aantal uitzendingen van Radio Stad zou moeten worden uitgebreid van 23 naar 35 (per week) en er zou een betaalde hoofdredacteur radio moeten worden aangetrokken.

Wat de televisie betreft: ook hier wordt gedacht aan uitbreiding van zendtijd en wel van de huidige 50 minuten per twee weken naar 1 uur per week.

Gestreefd wordt naar een voor het publiek herkenbare regelmaat, ook in de formule van het programma. De ene week zal een documentaire worden uitgezonden, de andere week een zo actueel mogelijk magazine. Dit bevat dan steeds een aantal vaste onderwerpen, zoals gemeentepolitiek, sport, cultuur enzovoort.

De nadruk ligt daarbij op het informatieve karakter. En net als bij de radio is ook hier kwaliteitsverbetering het belangrijkste streven.

In verband met al deze voornemens wordt uitbreiding van het hoofdredacteurschap TV tot een full-time functie wenselijk geacht.

Naast eigen programma's wil OOG in beginsel ook wel bijdragen van derden via haar kanalen distribueren. Deze zullen voorshands echter alleen tegen betaling worden uitgezonden. Belangrijk criterium is dat de aangeboden programma's een aanvullend geheel vormen met de eigen OOG-programmering. Naar een 'open kanaal'-situatie wordt vooralsnog niet gestreefd.

In hoofdstuk 4 wordt zowel voor radio als voor televisie aangegeven op welke punten de technische faciliteiten zouden moeten worden verbeterd of aangevuld.

Er wordt naar gestreefd zoveel mogelijk van die voorzieningen in eigen beheer te verwerven. Dat biedt naast kostenvoordelen ook meer mogelijkheden voor training en opleiding van vrijwilligers.

De totaal geraamde kosten voor aanschaffing van radio-apparatuur bedragen f 174.000,-. Voor nieuwe televisie-apparatuur is f 191.040,- nodig.

Alle apparatuur zal worden ondergebracht in één afdeling techniek. Voor beheer, onderhoud en technische aanpassingen zal een part-time betaalde kracht moeten worden aangesteld.

Hoofdstuk 5 gaat over de organisatie.

Hoewel OOG primair een vrijwilligersorganisatie wenst te blijven, wordt toch voor de komende jaren een verdergaande uitbreiding van het professionele kader bepleit.

Behalve uit de hiervoor al genoemde hoofdredacteurs radio en TV en de part-time technisch medewerker, zal dit kader moeten bestaan uit een hoofd administratie en beheer, een administratief assistent en een part-time documentalist.

Voor wat betreft het bestuur zal de komende jaren gewerkt worden aan een meer directe vertegenwoordiging van kijkers en luisteraars uit het zendgebied.

Formele uitbreiding van het zendgebied tot de gemeente Haren zal leiden tot vertegenwoordiging van ook organisaties uit die gemeente in de stichtingsraad.

In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de huisvesting van OOG.

De huidige accommodatie (een verdieping van de Van Lieflandschool aan de Donderslaan) wordt door de gemeente Groningen gratis beschikbaar gesteld. Om diverse redenen is dit onderkomen echter verre van ideaal. OOG streeft daarom naar nieuwe huisvesting, bij voorkeur in de binnenstad.

Hoofdstuk 7 bevat tenslotte de financiële consequenties van alle, in de voorgaande hoofdstukken uiteengezette ideeën voor de toekomst.

De totale kosten op jaarbasis van de voorstellen in de beleidsnota bedragen f 808.000,-.

De grootste post op de begroting heeft betrekking op personeel: f 360.000,-, bijna de helft van de jaarlasten.

Andere belangrijke kostensoorten zijn huisvesting (f 102.000,-), organisatie en overhead (f 61.000,-) en apparatuur (afschrijving, rente en onderhoud gezamenlijk f 114.000,-).

De directe programmakosten worden geraamd op f 45.000,- per jaar voor de radio en op f 100.000,- per jaar voor de televisie.

In een dekkingsplan (dat wij als bijlage 3 aan deze nota hebben toegevoegd) wordt aangegeven dat de geschetste plannen voor het overgrote deel uit subsidies van de gemeenten Groningen (uiteindelijk f 587.000,-) en Haren (uiteindelijk f 98.000,-) moeten worden gefinancierd.

Door programma's van derden uit te zenden verwacht men uiteindelijk daarnaast f 123.000,- aan eigen inkomsten te kunnen genereren.

In het dekkingsplan is gekozen voor een fasering, die inhoudt dat de hierboven genoemde bedragen in 1990 gerealiseerd zouden moeten zijn.

Voor 1988 belopen de geraamde uitgaven f 362.000,-.

Aan de inkomstenkant staan daar subsidies van Groningen (f 247.000,-) en Haren (f 41.000,-) tegenover.

Daarnaast verwacht men aan eigen inkomsten f 73.000,- binnen te kunnen halen.

Voor 1989 zijn deze bedragen respectievelijk f 519.000,-, f 361.000,-, f 60.000,- en f 98.000,-.

Tot zover de samenvatting van de beleidsnota van OOG.

Een helder en goed doortimmerd verhaal. Maar ook een verhaal dat zeer hoog grijpt.

Wat is --rekening houdend met enerzijds de uitgangspunten die wij in het vorige hoofdstuk uiteengezet hebben en anderzijds de schaarse gemeentefinanciën (een gegeven dat zelfs door OOG wordt onderkend, cf. blz. 39)-- onze reactie daarop?

3.3 Perspectief voor OOG

3.3.1 Inleiding

De enquête

Onze reactie op de plannen van OOG hangt --in het verlengde van uitgangspunt 3 uit het voorgaande hoofdstuk (blz. 15)-- in belangrijke mate samen met de opvattingen van "de" ontvangers van het OOG-aanbod.

De Intomart-enquête levert ons wat dat betreft de volgende gegevens op:

- * van alle ondervraagden bleek 66% wel eens van OOG-TV gehoord te hebben;
- * 28% van de ondervraagden heeft "wel eens" naar één of meer uitzendingen van OOG-TV gekeken;
- * bijna de helft van die "wel eens" kijkers is zeer of enigszins tevreden over de programma's en een grote meerderheid van deze groep zou maximaal f 0,50 per maand extra willen betalen om de TV-programma's van OOG te kunnen blijven ontvangen;
- * 40% van de "wel eens" kijkers is niet zo of helemaal niet tevreden over de uitzendingen van OOG-TV;
- * 60% van de ondervraagden bleek niet op de hoogte te zijn van het feit dat OOG ook radioprogramma's uitzendt;
- * niettemin bleek het totaal bereik van de radio-uitzendingen van OOG toch nog 17% te bedragen.

Doorgaan of stoppen

Wat zeggen ons deze gegevens? Als we een vergelijking maken met de cijfers, die wij na het eerste jaar van OOG konden noteren (zie blz. 4 van deze nota) , dan moeten wij vaststellen dat bereik en waardering van OOG-radio en TV sterk zijn gedaald.

Zowel voor radio als voor TV geldt dat het totaal bereik van de uitzendingen in vergelijking tot 1984-1985 met meer dan 50% is teruggelopen.

Nu is er natuurlijk een hele voor de hand liggende verklaring voor deze ontwikkeling: de "nieuwigheid" van lokale omroep is er zo langzamerhand af.

Toch blijft de terugval opmerkelijk.

Aan de andere kant, zo héél slecht zijn de huidige cijfers nu ook weer niet.

De gemiddelde kijkfrequentie per week is voor OOG-TV nog altijd 8 minuten per kijker. Wanneer we dat afzetten tegen bij voorbeeld de 7 minuten per kijker per week van TV-5 (dat dagelijks zo'n 7 à 8 uur uitzendt) en we bedenken dat OOG het moet hebben van 50 minuten per twee weken, dan valt de score van OOG-TV nog alleszins mee. En als we het bereik van Radio Stad zien in relatie tot het aantal ondervraagden dat überhaupt van het bestaan van deze zender op de hoogte bleek, dan is ook het percentage "wel eens" luisteraars naar déze programma's nog best redelijk te noemen.

We kunnen dus op verschillende manieren tegen de enquête-uitkomsten aankijken.

In het verlengde van ons derde uitgangspunt, inzake de invloed van ontvangers op het beleid, zouden we de Intomart-cijfers kunnen aangrijpen om het bestaansrecht van OOG ter discussie te stellen.

De hierboven aangebrachte nuances geven ons echter al één reden om dat niet te doen.

Maar ook overigens vinden wij geen aanleiding om nu aan de bestaansmogelijkheden van lokale omroep in Groningen te twijfelen.

Uitgangspunt 3 is belangrijk. Maar onze uitgangspunten met betrekking tot pluriformiteit en speciale aandacht voor op Groningen gerichte informatie zijn dat evenzeer.

Wij vinden OOG in dat kader een belangrijke voorziening.

En wij onderkennen ook de groeimogelijkheden op langere termijn (zeker als lokale omroepreclame bespreekbaar wordt).

Groningen is groot genoeg en er gebeurt genoeg om stof te leveren voor uitzendingen van een lokale omroep.

Nu stoppen zou een flinke stap terug betekenen.

Wij vinden dan ook dat OOG moet doorgaan.

Maar de cijfers van de Intomart-enquete maken ons wel duidelijk dat er iets moet veranderen.

OOG heeft zelf de nodige aanzetten tot verandering geformuleerd in haar Beleidsnota. Ónze opvattingen komen in de nu volgende paragraaf aan bod.

3.3.2 Wat er anders moet

Kwaliteit

Een belangrijk begrip in het hoofdstuk over programmabeleid in de nota van OOG is kwaliteit.

Zowel voor radio als voor TV wordt kwaliteitsverbetering voor de komende jaren als voornaamste streven genoemd.

Wij zijn het met deze opstelling van harte eens.

In ons uitgangspunt met betrekking tot de pluriformiteit hebben wij de kwaliteitsnotie niet voor niets toegevoegd.

We leven in een tijd waarin de technische mogelijkheden voor alle media zich in een hoog tempo ontwikkelen.

Radio, televisie en kranten worden steeds verder geperfectioneerd. Wil de lokale omroep, temidden van al het kwalitatief hoogstaande aanbod dat op ons afkomt, een rol van betekenis (blijven) spelen, dan zal aan bepaalde minimum-eisen moeten worden voldaan.

Anders gezegd: OOG kan zeker een belangrijke bijdrage aan de pluriformiteit van de informatie-voorziening in Groningen leveren.

Maar de programma's moeten dan wel zodanig zijn, dat niet het merendeel van de kijkers door --op zichzelf-- uiterlijke onvolkomenheden snel afhaakt en de knop omdraait.

Kwaliteit dus, technisch én inhoudelijk.

Het is niet reëel om --zoals in de OOG-nota nog wel hier en daar gesuggereerd wordt-- al te veel gewenning van de zijde van het publiek te verwachten.

Het aanbod is immers overstelpend en de afstandsbediening gewillig.

De ontvangers zullen daarom geconfronteerd moeten worden met een lokaal omroep-aanbod dat boeit en prikkelt tot nieuwsgierigheid.

De functies van OOG

Nieuws en informatie brengen over de lokale gemeenschap zien wij --met OOG-- als de belangrijkste functie voor de lokale omroep.

Maar ook de andere functies die OOG noemt --het bieden van een platform voor doelgroepen en het overbrengen van informatie van derden-- achten wij van wezenlijk belang.

Op bladzijde 16 van deze nota spraken wij over de toegang tot de media voor verschillende groepen burgers.

Die toegankelijkheid zal vooral een lokale omroep kunnen en moeten bieden. OOG zal daarin naar onze mening niet al te terughoudend moeten zijn. Uiteraard moeten de kwaliteitsnormen daarbij zeker niet uit het oog worden verloren. Het belang van een hoge mate van toegankelijkheid van lokale omroep is echter niet alleen voor de pluriformiteit maar ook voor het bereik van de uitzendingen evident. Deze constatering verdraagt zich naar onze mening niet met (ál te hoge) financiële drempels voor bijdragen van derden.

In onze visie zou in de meeste gevallen zeker niet méér van de aanbieders gevraagd mogen worden dan een reële onkostenvergoeding. Voor een oncontroleerbare en ongewenste monopolievorming dient uitdrukkelijk gewaakt te worden.

OOG zal een middenweg moeten vinden tussen enerzijds eigen aanbod van hoge kwaliteit en anderzijds de platform- en paraplu-functies.

Aanbod van derden: de CHZ

Hiermee wil overigens niet gezegd zijn dat het aanbod van derden, die onder de paraplu van OOG willen uitzenden, altijd van een discutabele kwaliteit is.

Met een duidelijk voorbeeld van het tegendeel werden wij onlangs geconfronteerd.

Het betreft hier het aanbod van de initiatiefnemers van de Culturele Hoofdstad Zender (CHZ) uit Amsterdam om Groningen als tweede stad in Nederland bij haar activiteiten te betrekken.

Op basis van centraal aanwezige know-how en verrichte research zouden in samenwerking tussen OOG en CHZ kunstprogramma's voor de Groninger kabel kunnen worden samengesteld, waarbij het plaatselijke kunst-aanbod leidraad is.

Op de eerder in deze nota genoemde themadag rond het gemeentelijk mediabeleid gaven de initiatiefnemers een indruk van de mogelijkheden. Na enig beraad en overleg hebben wij vervolgens besloten ons in te zetten voor daadwerkelijke realisering van deze mogelijkheden in Groningen.

Een persbericht hierover --waarmee landelijk de aandacht op onze stad werd gevestigd-- gaat als bijlage 4 bij deze nota.

Bij de besprekingen tussen OOG en CHZ hebben wij ons intussen een bemiddelende rol toegemeten.

Zoals gezegd zien wij in het vorenstaande een voorbeeld van de mogelijkheden die er zijn om ook de paraplu-functie van de lokale omroep met kwalitatief hoogstaand aanbod in te vullen.

Door van dit soort mogelijkheden gebruik te maken kan OOG, zonder dat het de eigen organisatie veel inspanning kost, haar zendtijd uitbreiden en haar draagvlak verbreden.

Vaker uitzenden betekent immers meer bekendheid en --als de programma's goed zijn-- meer waardering.

Uiteraard is de eigen programmering voor een omroeporganisatie altijd het meest wezenlijk. Net als de landelijke omroepen zal ook OOG haar zendtijd echter nooit louter met eigen producten kunnen vullen.

Nog meer opties

Naast programma's van derden, waarvan dus het CHZ-aanbod een goed voorbeeld is, zijn er nog wel meer mogelijkheden om tot een maximalisering van (vooral TV-)zendtijd te komen.

Eén daarvan is een op zichzelf weinig creatieve: herhaling van de programma's.

Door elk programma slechts één maal uit te zenden hield OOG tot voor kort de "pak-kans" nodeloos beperkt.

De recente invoering van de zogenaamde cineac-formule (inhoudende dat hetzelfde programma een aantal malen wordt herhaald, hetgeen slechts zeer geringe meerkosten met zich meebrengt) zal ongetwijfeld het bereik van de uitzendingen vergroten.

Nog een mogelijkheid om te komen tot meer TV voor minder (gemeentelijk) geld zou gelegen kunnen zijn in een samenwerking met het Nieuwsblad van het Noorden.

In dat verband zijn er twee opties denkbaar.

Op de eerste preludeerden wij al door op bladzijde 18 van deze notitie artikel 71 lid 3 uit de nieuwe Mediawet te citeren.

Dit artikel speelt een belangrijke rol in actuele discussies over kanaaldeling tussen (commerciële) kabelkranten en lokale omroepen. Het eerste voorbeeld van bedoelde kanaaldeling in Nederland deed zich onlangs voor in Amersfoort.

Artikel 71 lid 3 bepaalt weliswaar dat een kabelkrant geen reclame mag bevatten als wordt uitgezonden tussen programma's van bij voor-

beeld een lokale omroep; het omgekeerde is daarmee nog niet van toepassing.

Van deze mogelijkheid heeft men in Amersfoort gebruik gemaakt: de (commerciële) kabelkrant onderbreekt daar niet de lokale omroep, maar de lokale omroep onderbreekt af en toe de kabelkrant.

Waar de kabelkrant (ook in Groningen) haast continu uitzendt en de lokale omroep voorlopig toch nooit meer dan een paar uur per week zal kunnen realiseren, is de "Amersfoortse constructie" eigenlijk overal en zeker ook in onze stad goed denkbaar.

De Minister van WVC heeft te kennen gegeven met deze constructie te kunnen instemmen onder een aantal condities:

- * kabelkrant en lokale omroep worden duidelijk van elkaar gescheiden, zodat geen inhoudelijk verband kan worden aangebracht;
- * uitgangspunt is --althans formeel-- een efficiënt gebruik van de kabel;
- * de kabelkrant versterkt de lokale omroep en --althans formeel-- niet andersom.

Wij zijn bereid, met inachtneming van deze condities, de invoering van deze constructie ook in Groningen te bevorderen.

De lokale omroep en de kabelkrant kunnen elkaar duidelijk versterken. Voor een gezamenlijk kanaal zal de kijkdichtheid groter zijn en voor de kabelkrant betekenen meer kijkers al gauw meer adverteerders.

De op die manier verkregen extra inkomsten zouden vervolgens via een bepaalde verdeelsleutel weer gedeeltelijk ten goede kunnen komen van de lokale omroep.

Met het Nieuwsblad van het Noorden en OOG zullen wij nader onderhandelen over een voor beide partijen zo profijtelijk mogelijke opzet.

Een tweede optie op het vlak van samenwerking tussen OOG en het Nieuwsblad zou kunnen zijn de gezamenlijke realisering van een klein desk-journaal, dat onder de verantwoordelijkheid van OOG, met medewerking van het Nieuwsblad, wordt geproduceerd.

Een kort lokaal TV-journaal, bij voorbeeld dagelijks voorafgaand aan of aansluitend op één der NOS-journaals.

De nieuws- en informatiefunctie van lokale omroep zou er enorm door kunnen worden versterkt.

Of iets dergelijks in onze stad haalbaar is, valt thans moeilijk in te schatten.

Dat samenwerking op termijn veel meer zal kunnen opleveren dan wederzijds isolement lijkt in elk geval zonneklaar.

Wij zullen daarom al het mogelijke doen om dergelijke vormen van samenwerking te entameren.

Een andere oriëntatie

Onze bereidheid om coöperatie in de mediasector te bevorderen heeft ook een andere achtergrond.

Wij zijn van mening dat de oriëntatie van de lokale omroep gedurende de komende jaren in steeds verder afnemende mate op de overheid zal moeten zijn gericht.

Daarmee nemen wij een standpunt in dat contrair is aan de opvattingen die door OOG in haar Beleidsnota zijn neergelegd.

Zij bepleiten voortdurende groei van het gemeentelijk subsidie, wij streven naar vermindering van het overheidsaandeel in de financiering.

Eén van de sprekers op onze themadag, de directeur van de Lokale Omroep Rotterdam, gaf in zijn bijdrage aan de discussie een heel scala van mogelijkheden om middelen voor lokale omroep te genereren (zie bijlage 1).

Of al deze potentiële inkomstenbronnen (public tv, externe producties, sponsoring, kanaaldeling, kabelgids, mediacafé etc.) even reëel zijn, zal ook in Rotterdam nog moeten blijken.

Dat de lokale omroeporganisaties hun oriëntatie in de toekomst meer in die richting zullen moeten verleggen, staat voor ons echter wel vast.

Een toenemend beroep op de overheid, zoals OOG dat voorstaat, brengt niet alleen een onwenselijke afhankelijkheidsrelatie met zich mee, het is ook simpelweg geen reële optie in deze tijd van bezuinigen en inkrimpen.

Bedragen oplopend tot meer dan 5 ton per jaar kunnen en willen wij niet vrijmaken voor lokale omroep.

Keuzes

Omdat nieuwe financieringsbronnen niet in een handomdraai gevonden zullen kunnen worden (én gezien alles wat wij hiervoor al over het belang van lokale omroep opmerkten), zal de komende paar jaar de subsidiëring van OOG door ons echter zeker nog moeten worden voortgezet.

Hoe en in welke mate dat kan gebeuren, zullen wij in de volgende paragraaf uiteenzetten.

Tot besluit van déze paragraaf veroorloven wij ons echter eerst nog een enkele opmerking over keuzes, die OOG naar onze mening thans zal moeten maken.

Wij schreven hiervóór —aan het slot van paragraaf 3.2— dat OOG met haar nota zeer hoog grijpt. Daarna gaven wij onze opvattingen omtrent wenselijke veranderingen in het functioneren en de oriëntatie van de lokale omroep in onze stad.

Met de beschikbare middelen zal OOG lang niet al haar wensen kunnen realiseren.

Zonder in detail te treden, zal duidelijk zijn dat in elk geval de wensen met betrekking tot personeel en huisvesting zullen moeten worden afgezwakt.

Verder lijkt uitbreiding van én de radio- én de televisie-zendtijd te veel gevraagd.

Zoals wij steeds gedaan hebben, kiezen wij ook nu wat dat betreft voor de televisie.

In hoofdstuk 1 van deze nota schreven wij het nodige over de regionale omroep. Tot onze verbazing wordt in de Beleidsnota van OOG aan het bestaan van deze "concurrent" niet of nauwelijks enige aandacht geschonken. Dat naast een sterke en kritische professionele streekradio ook een zender als Radio Stad bestaansrecht heeft, zouden wij (ook gezien ons uitgangspunt inzake pluriformiteit) niet in twijfel willen trekken. Omdat de beschikbare middelen echter slechts één keer kunnen worden uitgegeven, zijn wij --en is OOG-- gedwongen keuzes te maken. Het grotere belang van de televisie als informatiebron is voor ons daarbij een belangrijke overweging.

In de Intomart-enquete hebben wij deze kwestie expliciet laten onderzoeken.

Op de vraag uit welke bron men de meeste informatie haalt, noemde 63% de krant als eerste, 24% noemt de televisie als eerste en 9% noemt als eerste de radio. Het lijkt niet reëel te verwachten dat de verhouding tussen TV en radio wat dit betreft in de toekomst nog zal veranderen.

Een keuze voor verdere ontwikkeling van de lokale televisie boven de radio lijkt ons daarom nog steeds verstandig.

De directe en indirecte programmakosten voor radio zullen naar onze mening moeten worden opgevangen door bij voorbeeld sponsoring, bijdragen van stichtingsleden, doelsubsidies en donaties.

Tot slot

In het voorgaande hebben wij nu vrij uitgebreid aangegeven wat er naar onze mening de komende jaren anders moet bij OOG.

Wat is er voor diezelfde periode nu reëel van óns te verwachten?

3.3.3 De gemeentelijke bijdrage

Het subsidie

In de inleiding van haar Beleidsnota schrijft het bestuur van OOG dat de lokale omroep in Groningen zich in vergelijking met collega-omroepen in den lande in een riante positie bevindt.

Zo is OOG bij voorbeeld de enige lokale omroep in Nederland die een beroep kan doen op twee half-time betaalde medewerkers.

Het deed ons uiteraard goed dit te lezen.

Aan de andere kant zijn wij echter ook zonder meer bereid om een andere constatering van het OOG-bestuur in dezelfde inleiding --namelijk dat er nog allerminst sprake is van een optimale situatie-- te onderschrijven. In het voorgaande gaven wij al aan van oordeel te zijn dat voortzetting van de subsidiëring van OOG de komende jaren zeker nog nodig zal zijn. Andere financieringsbronnen (die wij bij voorbeeld ook in ons college-programma al als meer geëigend hebben aangeduid) zijn momenteel nog niet in die mate aangeboord of aan te boren dat wij ons met een gerust hart als subsidiënt kunnen terugtrekken.

Sterker nog: om OOG wérkelijk de kans te geven zich voor de iets verder liggende toekomst een vaste plaats te verwerven bij kijkers én commercie, zal het bedrag dat met onze "voortgezette startsubsiëring" gemoeid is verhoogd moeten worden.

Wij achten het op dit moment reëel om voor de komende drie jaar (i.e. 1988-1990) uit te gaan van een gemeentelijke bijdrage van f 150.000,- per jaar.

Uit het voorgaande moge al duidelijk zijn geworden dat dit bedrag in onze visie moet worden aangewend voor de financiering van TV-uitzendingen en de daarop betrekking hebbende overhead-kosten.

Net als in het verleden blijven wij ook nu van mening dat directe radio-programmakosten en kosten, samenhangende met huur of aanschaf van radio-apparatuur niet ten laste van het gemeentelijk subsidie mogen worden gebracht.

Voor het overige achten wij de exacte besteding van de gemeentelijke bijdrage tot de verantwoordelijkheden van het OOG-bestuur behoren.

In de voorgaande paragraaf is voldoende belicht welke prestatie wij "in ruil voor het subsidie" verwachten.

Dekking van de benodigde f 150.000,- per jaar kan deels uit de structurele begrotingspost voor lokale omroep (f 100.000,-) en deels uit de exploitatie van de CAI (f 50.000,-) worden geboden.

In de CAI-exploitatie ontstaat op korte termijn enige ruimte doordat per 1 april 1988 een nieuw (en voor ons profijtelijker) contract met het Nieuwsblad van het Noorden, inzake de beschikbaarstelling van een kanaal voor de kabelkrant, in werking treedt.

Een andere dekkingsmogelijkheid voor een hoger gemeentelijk subsidie aan de lokale omroep zou nog kunnen zijn een opslag op het CAI-tarief. De abonnementsprijs in onze stad (f 16,07 per maand) is in vergelijking met andere steden echter beslist niet aan de lage kant.

Verhoging van dit tarief --dat voor ruim 60.000 huishoudens in onze stad tot de vaste woonlasten behoort-- zouden wij daarom thans niet willen bepleiten, temeer daar de kabelabonnee momenteel geen andere keuze heeft dan alles of niets.

Los daarvan kan men zich overigens nog afvragen of het principieel wel juist zou zijn het kabeltarief --de prijs die betaald wordt voor de hardware-- te verhogen voor de financiering van programma's, de software. Ten laatste is het echter aan uw raad om te bepalen welke prijs gevraagd mag worden voor de aansluiting op het gemeentelijk kabelnet.

Wanneer dan ook een raadsmeerderheid verhoging van het CAI-tarief ten behoeve van de lokale omroep wenselijk zou achten, zullen wij ons daaraan uiteraard conformeren.

Anderssoortige steun

Behalve door een financiële tegemoetkoming in de vorm van een subsidie kunnen en willen wij ook nog op een aantal andere manieren de lokale omroep in onze stad behulpzaam zijn.

In de eerste plaats blijven wij bereid OOG om niet toe te laten tot de kabel. De in- en doorvoering van het signaal zal dus de komende jaren net als tot dusver voor OOG geen kostenverhogende factor zijn.

Ook op het punt van de huisvesting hebben wij OOG tot op heden voor de nodige kosten kunnen vrijwaren. Tegen continuering van de huidige situatie (waarin OOG tegen betaling van alleen de energielasten gebruik maakt van een gedeelte van de W.A. van Lieflandschool aan de Donderslaan) bestaat onzerzijds geen bezwaar.

In haar Beleidsnota heeft OOG echter kenbaar gemaakt voor de toekomst een iets grotere en centraler gelegen ruimte te prefereren. Inmiddels hebben wij hierover reeds het nodige overleg met het OOG-bestuur gevoerd en is één concrete mogelijkheid nader onderzocht. Of het uiteindelijk zal lukken om OOG weer onder soortgelijke voorwaarden als tot dusver ruimte te bieden, valt thans nog moeilijk in te schatten.

Als aanbieder van programma's kan de gemeente in de toekomst wellicht ook wat meer voor OOG betekenen.

In de Mediawet is bepaald dat de gemeente, behoudens bij rampen of calamiteiten, geen eigen toegang tot de kabel heeft.

Wél kunnen, onder de formele verantwoordelijkheid van de lokale omroep, voorlichtingsprogramma's worden uitgezonden (zie artikel 42 lid 8 van de Mediawet, in deze nota geparafraseerd op bladzijde 18).

Een frequenter gebruik van deze mogelijkheid zal door ons worden bevorderd. Een en ander ligt ook in het verlengde van ons uitgangspunt inzake de stimulering van het gebruik van moderne media.

Wij komen hier in hoofdstuk 5 nog nader op terug.

Blijken van bereidwilligheid onzer- en uwerzijds waren er tenslotte in de achter ons liggende periode nog heel concreet in de vorm van respectievelijk een lening van f 100.000,- ten behoeve van de aanschaffing van de nodige apparatuur (nog niet genoemd en verwerkt in de OOG-Beleidsnota) en de beschikbaarstelling via het Bestuursbericht van een krediet voor aanschaffing van een zogenaamde time base corrector ten behoeve van de aanlevering van een gestabiliseerd video-signaal.

3.3.4 Reëel toekomstbeeld

Overige inkomsten

Naast de in de vorige paragraaf in het vooruitzicht gestelde verschillende vormen van gemeentelijke steun voor OOG zijn voor de komende jaren nog enkele andere inkomstenbronnen reëel te noemen. We doelen dan in de eerste plaats op een bijdrage van de gemeente Haren. Ambtelijk overleg met deze gemeente heeft geleerd dat een representativiteitsverklaring van de zijde van het Harener gemeentebestuur waarschijnlijk in februari 1988 zal kunnen worden uitgegeven. Wanneer het Commissariaat voor de Media vervolgens een zendmachtiging verstrekt, zal OOG vanaf dat moment formeel ook in Haren mogen uitzenden. Over de financiële kant van de zaak moet men zich in Haren nog uitspreken. Vooralsnog denkt men aan een maximale gemeentelijke bijdrage van f 15.000,- per jaar.

Ook buiten de subsidiesfeer zijn er nog enkele reële inkomstenbronnen. Zonder onmiddellijk aan het hele "Rotterdamse scala" te denken, noemen we er hier twee.

Met behulp van de gemeentelijke geldlening verwierf OOG onlangs een grote hoeveelheid apparatuur, die tot voor kort het eigendom was van de Stichting Provinciaal Steunpunt AK/KV.

De ervaring leert dat er veel belangstelling bestaat om deze apparatuur te huren. Een bescheiden schatting van de te genereren inkomsten door verhuur op gezette tijden belooft zo'n f 25.000,- per jaar.

Tenslotte: voor bijdragen van derden verwacht OOG in 1988 al f 73.000,- te kunnen ontvangen.

Blijven wij ook hier aan de bescheiden kant en ramen wij f 50.000,-, dan tellen wij in totaal zo'n (15 + 25 + 50 =) f 90.000,- reële inkomsten op jaarbasis, naast de f 150.000,- van de gemeente.

Conclusie

Voor de komende jaren lijkt OOG dus in totaal op minimaal f 240.000,- per jaar uit gemeentelijke subsidies en andere inkomstenbronnen te kunnen rekenen.

Naar onze mening moet het mogelijk zijn met dit bedrag op een verantwoorde wijze lokale omroep in Groningen (en Haren) te bedrijven. Door nu een basis voor de financiering te garanderen, menen

wij daaraan in elk geval een wezenlijke bijdrage te leveren.

Het is nu aan OOG om, met inachtneming van onze opmerkingen over functioneren en oriëntatie van de lokale omroep, van de geboden mogelijkheden optimaal gebruik te maken.

De komende jaren zal dan moeten blijken of ons toekomstperspectief --lokale omroep op termijn onafhankelijk van de gemeente-- reëel is.

4. Het toelatingsbeleid

4.1 Inleiding

We hebben in het voorgaande hoofdstuk nu uitgebreid stilgestaan bij één 'zender': de lokale omroep.

Hierna willen we het vooral gaan hebben over al die andere zenders, die naar onze gunsten dingen.

De belangrijkste invalshoek daarbij in dit hoofdstuk is de capaciteit van het kabelnet. Zoals al eerder gememoreerd, is het Groninger kabelnet op dit moment geschikt voor de doorgifte van 18 TV-zenders en 24 FM-radiozenders.

Uitbreiding van het aantal TV-kanalen tot 30 behoort in theorie tot de mogelijkheden, maar stuit praktisch op nogal wat bezwaren, vooral in verband met de omvang van de alsdan benodigde investeringen (meer dan 6 miljoen gulden).

Wanneer we deze hoge kosten ook nog bezien in relatie tot de onzekerheid, die over de levensduur van de huidige lokale kabelnetten in ons land is ontstaan naar aanleiding van de rapportage van de Commissie Zegveld (waarover iets meer in hoofdstuk 6 van deze nota), dan moeten we zelfs constateren dat een grootscheepse uitbreiding van de capaciteit van ons net op dit moment erg onverstandig zou zijn.

We moeten het dus voorlopig blijven doen met de 18 TV-kanalen en de 24 kanalen voor radiozenders.

Gelukkig is dat voor de meeste consumenten ook meer dan genoeg.

Uit onderzoeken in Amerika is gebleken dat bij circa 15 keuzemogelijkheden voor de meeste verbruikers al lang een verzadigingspunt is bereikt.

Van een tekort aan kanalen hoeven we dus allerminst te spreken.

Duidelijk is echter wel dat we door de bestaande begrenzingsen steeds vaker tot bepaalde keuzes (zullen) worden gedwongen.

Het aantal zenders neemt immers in een ongelofelijk hoog tempo toe.

Door de komst van de satellieten ECS en Intelsat en door de ontwikkelingen op het gebied van de abonnee-TV, kabelkrant en kabeltekst, is het aantal mogelijkheden zo langzamerhand echt een veelvoud geworden van het aantal kanalen, waarover we kunnen beschikken.

De noodzaak van een expliciet toelatingsbeleid doet zich dan ook in steeds sterkere mate gelden.

In dit hoofdstuk zullen we eerst in algemene zin iets zeggen over de criteria, die wij in dat verband zouden willen hanteren (paragraaf 4.2).

Daarna gaan we (in paragraaf 4.3) nader in op een aantal actuele keuzekwesties en op de resultaten van de Intomart-enquete met betrekking tot het huidige zenderaanbod en eventuele uitbreiding daarvan.

4.2 De criteria

De beslissingsbevoegdheid

Alvorens aandacht te besteden aan de te hanteren criteria, willen we hier eerst nog benadrukken dat wij van mening zijn dat de gemeenteraad het besluitvormend orgaan op het gebied van het toelatingsbeleid moet blijven. Als exploitant van het kabelnet neemt de gemeente c.q. de gemeenteraad besluiten over tarieven en aansluitvoorwaarden. Omdat er een duidelijke samenhang bestaat tussen de tarieven en het programma-aanbod, ligt het voor de hand dat ook de besluitvorming over wijzigingen in dat aanbod in de gemeenteraad plaatsvindt.

In iets andere bewoordingen is deze opvatting overigens ook terug te vinden in de paragraaf over mediabeleid in ons collegeprogramma.

Wat dat betreft is er dus niets nieuws onder de zon.

Keuzevrijheid

Het is overigens wel zo dat de raad niet meer over volledige keuzevrijheid beschikt.

In artikel 65 van de nieuwe Mediawet (in deze notitie al eerder aangehaald op bladzijde 18) lezen wij hieromtrent (onder meer) het volgende:

- "1. De beheerder van een draadomroepinrichting zendt gelijktijdig en onverkort naar alle aangeslotenen op de draadomroepinrichting uit:
- a. de programma's van instellingen die zendtijd hebben verkregen voor landelijke omroep;
 - b. de programma's van instellingen die zendtijd hebben verkregen voor lokale en regionale omroep, bestemd voor de gemeente of provincie, waarbinnen de draadomroepinrichting zich bevindt;
 - c. [...]
 - d. de televisieprogramma's van de Nederlandstalige landelijke Belgische openbare omroepdienst, voor zover deze rechtstreeks ter plaatse van de draadomroepinrichting, gedurende het grootste deel van de tijd met redelijke kwaliteit kunnen worden ontvangen, bij gebruik van een antenne die voor de omvang van de betreffende draadomroepinrichting gebruikelijk kan worden geacht; (N.B. Dat is in Groningen dus niet het geval!)
 - e. het Europese televisieprogramma, bedoeld in artikel 16, tweede lid, onder e, indien de draadomroepinrichting beschikt over de daarvoor nodige voorzieningen."

Omdat Europa TV niet meer bestaat en daar voorlopig ook niets voor in de plaats is gekomen, is het hiervoor onder e gestelde momenteel niet aan de orde.

Maar wel geldt dus de verplichting om aan alle aangeslotenen op het kabelnet Nederland 1, 2 en (vanaf 1 april 1988) ook Nederland 3, alsmede de uitzendingen van OOG door te geven.

De hierna nog resterende kabelcapaciteit kan de machtiginghouder (i.c. de gemeente) echter vrij aanwenden voor de verspreiding van ander aanbod: andere buitenlandse zenders, satellietprogramma's en nieuwe diensten als abonnee-TV, kabelkrant, kabeltekst etc.

De hieronder uiteen te zetten criteria zijn dus vooral bedoeld om uit dát aanbod steeds zo verantwoord mogelijk de noodzakelijke keuzes te kunnen maken.

Criteria

In aansluiting op hetgeen wij u in een eerder stadium (met betrekking tot MTV - zie bladzijde 6) ook al hebben voorgelegd, stellen wij voor het continue aanbod van zenders steeds te beoordelen op basis van de volgende criteria:

1. pluriformiteit (c.q. diversiteit);
2. de waardering van de ontvangers; en
3. de kosten (c.q. de inkomsten).

Als een soort randvoorwaarde geldt daarbij dan nog dat we in principe steeds zouden willen streven naar kortlopende contracten: flexibiliteit dus.

Zoals verwacht mocht worden, is er een duidelijke relatie tussen deze criteria en onze uitgangspunten uit hoofdstuk 2 van deze nota.

Een uitgebreide toelichting lijkt dan ook overbodig.

We volstaan met een enkele opmerking.

Ad 1: pluriformiteit (c.q. diversiteit)

Naar onze mening zou steeds prioriteit gegeven moeten worden aan zenders, die iets te bieden hebben wat nog niet op de kabel voorhanden is.

Een pluriform en divers aanbod verhoogt immers de totale aantrekkelijkheid van de kabel. Die pluriformiteit c.q. diversiteit zou daarbij betrekking moeten hebben zowel op de inhoud van de programma's als op de zenders die de programma's aanbieden (tegenaan van monopolievorming).

Ad 2: de waardering van de ontvangers

Een effectief middel om deze waardering te meten is een opinie-onderzoek, zoals wij dat onlangs hebben laten uitvoeren door Intomart.

De gegevens, die daaruit voortkomen, horen naar onze mening een belangrijke rol te spelen waar het gaat om het toelatingsbeleid.

De macht van het getal zal echter nooit allesoverheersend mogen zijn.

Soms zal het maatschappelijke belang, dat gemoeid is met het bieden van een programma voor een kleiner deel van de abonnees, moeten prevaleren.

Ad 3: de kosten (c.q. de inkomsten)

In ons collegeprogramma stelden wij in dit kader:

"Uitbreiding van het zenderaanbod dient afgewogen te worden tegen de gevolgen voor het tarief" en ook:

"Exploitatie van de CAI dient kostendekkend te zijn."

Onze opvattingen hieromtrent zijn niet veranderd.

Dit betekent dat nieuwe zenders gratis moeten worden aangeboden óf dat in het totale aanbod verschuivingen worden aangebracht of elders binnen de CAI-exploitatie dekking wordt gevonden.

Door een zakelijke opstelling kan de gemeente overigens tegenover de vele kosten ook enkele inkomsten uit de exploitatie van het kabelnet halen.

Ook dat kan een wegingsfactor zijn in het toelatingsbeleid.

De inkomsten in dit verband (bij voorbeeld van Kabelkrant en Filmnet) zouden in principe steeds ten goede moeten komen aan de mediasector.

Over de randvoorwaarde 'flexibiliteit' tenslotte nog dit:

Gegeven de --nog-- kwetsbare financiële situatie van de meeste nieuwe zenders én het hoge tempo waarin zich allerlei ontwikkelingen voltrekken, heeft het onze voorkeur wanneer contracten steeds zouden worden afgesloten voor niet langer dan maximaal 2 jaar.

Na afloop van een dergelijke periode kan dan --op basis van de hiervoor genoemde criteria-- worden beoordeeld of continuering van het contract gewenst is.

4.3 Actuele keuzes

Huidige kanaalinvulling

Voordat we in deze paragraaf nader ingaan op een aantal actuele keuze-kwesties en op het hoofdstuk uit de Intomart-enquete over het zender-aanbod, lijkt het dienstig eerst een blik te werpen op een overzicht van de huidige kanaalinvulling van ons kabelnet.

We hebben een dergelijk overzicht als bijlage 5 aan deze nota toegevoegd en verwijzen daarom gemakshalve naar bladzijde 67.

Uit het overzicht wordt duidelijk dat zowel bij de televisie als bij de radio 17 kanalen gevuld zijn. Als we dan vervolgens opnieuw memoreren dat ons momenteel 18 TV-kanalen en 24 radio-kanalen ter beschikking staan, dan zal duidelijk zijn dat vooral voor de televisie-kanalen de schaarstefactor nu een rol van betekenis speelt.

Alleen kanaal 46 is nog 'vrij'.

Nieuw aanbod

Tegenover deze beperkte ruimte staat een gigantisch (potentieel) aanbod. We willen --zonder naar volledigheid te streven-- een aantal TV-zenders noemen: de BBC, Worldnet (een Amerikaans nieuws- en informatieprogramma), SAT-1, 3-SAT en RTL plus (Duitstalige amusementsprogramma's), RAI uno (Italiaanse programma's van algemene inhoud), Children's Channel (abonnee-TV met kinderprogramma's) en Arts Channel (kunstprogramma's).

En ook voor verdere invulling van de radio-kanalen zijn er de nodige gegadigden: BBC World Service en Voice of America (beide Engelstalige nieuwszenders), Radio 10 en nu ook de nieuwe zender Cable One van het duo Van Kooten en Ossendrijver.

We zullen in deze nota geen concrete voorstellen doen omtrent inpassing van één of meer van de bovengenoemde zenders in ons aanbod. Dergelijke voorstellen zullen wij uw raad te gelegener tijd wel separaat doen toekomen. Het karakter van dit hoofdstuk kan dan wat algemener blijven.

Een enkele suggestie willen wij hier niettemin toch doen.

We kijken daarvoor eerst even naar de resultaten van de Intomart-enquete.

De enquête

Van de ondervraagden bleek 71% tevreden te zijn met het huidige aantal zenders op de televisie. Een minderheid van 29% zou graag gebruik willen kunnen maken van meer zenders en mogelijkheden.

Gevraagd naar wenselijke uitbreidingen van het zenderaanbod noemde 85% van de "ontevredenen" spontaan de BBC.

Van andere zenders spreken de cijfers veel minder tot de verbeelding.

Uitbreiding op de TV

Terug naar de enkele suggestie, die we wilden doen.

De Intomart-enquête was dus vooral duidelijk over de BBC.

Wij zouden dan ook graag op korte termijn willen kunnen voorstellen om de BBC tot de kabel toe te laten. In dit concrete geval speelt echter de kostenfactor een problematische rol: doorgifte van de BBC-programma's zou ons op dit moment zo'n f 2,50 per aansluiting per maand gaan kosten. Gelukkig bestaat er wel goede hoop dat deze bedragen in de nabije toekomst snel omlaag gebracht zullen kunnen worden.

Zodra een in onze ogen reëel kostenniveau is bereikt, zullen wij met nadere voorstellen omtrent invoering van de BBC-programma's komen.

Ook doorgifte van andere, eerder in deze paragraaf genoemde, buitenlandse TV-zenders stuit vooralsnog op financiële problemen.

De kabelabonnee in Groningen betaalt momenteel auteursrechten voor een pakket van 5 buitenlandse TV-programma's.

Zou daar één buitenlandse zender bijkomen, dan komen we terecht in een "hogere klasse" voor wat betreft de betaling van auteursrechten: voor een pakket van 6 t/m 10 buitenlandse TV-programma's moet f 0,39 per abonnee per maand (incl. BTW) meer betaald worden dan voor het huidige pakket.

Voor de andere hiervoor genoemde buitenlandse TV-zenders geldt dus net als voor de BBC dat naar onze mening invoering op ons kabelnet thans niet opportuun is.

Ruimte winnen

Toch kunnen zich ook op dit vlak heel snel veranderingen voordoen.

Het lijkt daarom niet onverstandig nog een enkele gedachte te wijden aan mogelijkheden om wat ruimte op de kabel te "winnen".

Wij denken dan met name aan de kanalen waarop nu Nederland 1 en 2 met teletekst worden uitgezonden.

Volgens het Intomart-onderzoek is de gemiddelde kijkfrequentie van deze zenders in onze stad per week respectievelijk 20 en 22 minuten.

Nu de penetratie van teletekst-toestellen snel toeneemt (momenteel 26%, binnen drie jaar zeker 40%), vragen wij ons af of deze extra service van onze CAI ook op wat langere termijn gecontinueerd zou moeten worden. Wij willen daarom binnenkort onderzoeken of de bewuste uitzendingen op de kanalen 64 en 68 op termijn beëindigd zouden kunnen worden, zodat ruimte vrij komt om snel op nieuwe ontwikkelingen te kunnen inspringen. Hierover horen wij gaarne thans reeds de mening van uw raad, opdat een en ander --als het doorgaat-- tijdig kan worden aangekondigd op ons CAI-infokanaal.

Uitbreiding zonder kanaalverlies

Niet elke uitbreiding van het aanbod hoeft overigens kanalen te "kosten". Een tweetal actuele voorbeelden kunnen dit illustreren:

- * we zijn (zoals bekend) in onderhandeling met (o.m.) het Nieuwsblad van Noorden over een teletekstprogramma, dat --als de onderhandelingen slagen-- kan worden uitgezonden op het kabelkrantkanaal (kanaal 60);
- * en we hebben het voornemen om een zogenaamde Videoplex-unit aan te schaffen, waardoor op het CAI-infokanaal (kanaal 4) een beeldmozaïek van de 12 belangrijkste TV-programma's kan worden gepresenteerd. Het middengedeelte van het scherm wordt dan gebruikt voor het vertonen van de CAI-informatiepagina's. Een en ander zou de attractieve waarde van het infokanaal sterk verhogen.

Uitbreiding op de radio

Vervolgens nog een enkele suggestie over de radio-kanalen.

Op korte termijn zullen wij met nadere voorstellen komen met betrekking tot onder meer een aantal van de hiervoor op bladzijde 43 genoemde radiozenders. Heel concreet alvast dit: de BBC World Service zouden wij op termijn graag aanbieden in plaats van BBC Light Program (waarvan de geluidskwaliteit ondermaats is) en tevens zouden wij een kanaal willen aanwijzen voor de doorgifte van het TV-geluid van Nederland 3 (vanaf 1 april 1988).

Segmentatie

Een allerlaatste opmerking in dit hoofdstuk.

De verruiming van het aanbod van programma's maakt dat steeds vaker gesproken wordt over de mogelijkheid om het totale kabelaanbod in partjes te verdelen en de consument alleen die kanalen te leveren die hij daadwerkelijk wenst te ontvangen; kortom: segmentatie.

In Den Haag is hiermee een aantal jaren geleden geëxperimenteerd. Aangeslotenen op het gemeentelijk kabelnet konden kiezen uit twee mogelijkheden: ofwel het totale aanbod van de exploitant tegen de volle prijs, ofwel alleen Nederland 1 en 2 en de 22 FM-radiozenders tegen 2/3 van het tarief.

Slechts 2% van de abonnees bleek belangstelling te hebben voor het beperkte pakket.

De kosten die de exploitant zou hebben om het voor die aangeslotenen mogelijk te maken minder te ontvangen stonden met deze geringe belangstelling in geen enkele verhouding.

De proef met beperkte pakketten is om die reden voortijdig beëindigd. Waar wij dan ook nog kanttekeningen bij segmentatie kunnen plaatsen vanuit het principe van één van onze uitgangspunten, de vrijheid van ontvangst (geen splitsing in "informatie voor rijk" en "informatie voor arm"), dan zal het duidelijk zijn dat wij geen voorstellen in deze richting zullen ontwikkelen.

5. De gemeente als zender

5.1 Inleiding

Van de drie overheidslagen in ons land (rijk, provincies en gemeenten) staat de lokale overheid het dichtst bij de bevolking.

Op tal van terreinen heeft de burger direct of indirect met de gemeente te maken.

Om die reden is er sprake van een sterke communicatiebehoefte bij de lokale overheid.

Tot dusver wordt daarbij vooral gebruik gemaakt van de traditionele weg van de gedrukte media. Dat zal uiteraard ook in de toekomst (moeten) blijven gebeuren.

Maar er zijn meer media, waarvan een gemeente zich voor voorlichtingsdoeleinden kan bedienen.

In dit hoofdstuk gaan we vooral in op een tweetal betrekkelijk nieuwe mogelijkheden: de kabelkrant (en binnenkort eventueel de kabeltekst) en de lokale omroep.

Kabelkrant en lokale omroep kunnen een goede aanvulling betekenen op de bestaande mogelijkheden bij het voorlichten van de burgers.

Van beide media is dan ook al de nodige keren gebruik gemaakt.

Het totaalbereik van die gemeente-informatie via de televisie bleek --volgens de Intomart-enquete-- 14% te bedragen.

In relatie tot het hoge percentage aansluitingen en abonnees in onze stad mag dit getal zeker relevant heten.

Alle reden in elk geval voor een nadere beschouwing van de mogelijkheden en eventuele problemen bij het gebruik van deze media.

In paragraaf 5.2 gaan we kort in op de gemeente als zender via de kabelkrant, in paragraaf 5.3 op de gemeente als zender via OOG.

In de slotparagraaf van dit hoofdstuk besteden we dan aandacht aan het uiteindelijke doel en perspectief op dit terrein.

5.2 De gemeente als zender op de kabelkrant

Zoals wij eerder in deze nota (op bladzijde 4) al meldden, is onlangs door een aantal stagiaires onderzocht in hoeverre (meer) gebruik gemaakt zou kunnen worden van de kabelkrant als voorlichtingsmedium. In overleg met (voorlichtings-)functionarissen van een groot aantal gemeentelijke diensten werd enerzijds geïnterviewd wat men aan informatie zou willen verstrekken en anderzijds de motivatie gepeild om dit via de kabelkrant te doen.

Er bleek --dat zal niet verbazen-- informatie voldoende beschikbaar.

Te denken valt bij voorbeeld aan:

- * informatie over wegopbrekingen, omleidingen, veranderde openingstijden en telefoonnummers, sluitingen in verband met feestdagen, prijs- en adreswijzigingen etc.;
- * aankondigingen van bij voorbeeld cursussen, evenementen, festiviteiten, voorstellingen en inspraakavonden;
- * informatie over B&W en raad (agenda's, besluiten, beleidsnota's etc.);
- * ondersteuning van andere voorlichtingscampagnes.

En er bleek vervolgens ook veel motivatie te zijn om voor het verstrekken van deze informatie (ook) met de kabelkrant te (gaan) werken.

Door de dichte bekabeling in onze stad heeft de kabelkrant een vrij groot bereik. Immers, iedereen die op de CAI is aangesloten, kan de Nieuwsblad Kabelkrant ontvangen.

Uit het Intomart-onderzoek is gebleken dat de gemiddelde kijkfrequentie per kijker per week voor de kabelkrant in Groningen 53 minuten bedraagt. In combinatie met het gegeven dat de informatieverspreiding via deze weg kosteloos kan geschieden, maakt een en ander de kabelkrant tot een interessant voorlichtingsmedium.

In het verlengde van de constatering uit het onderzoek van de stagiaires zullen de voorlichters van de diverse diensten in de toekomst stellig vaker gebruik maken van de mogelijkheden van de kabelkrant.

En in het verlengde van ons uitgangspunt inzake de stimulering van het gebruik van moderne media zullen wij, waar mogelijk, een dergelijke opstelling ten opzichte van --in dit geval-- de kabelkrant ook zeker bevorderen.

5.3 De gemeente als zender via OOG

Net als allerlei actiegroepen, politieke partijen, culturele minderheden etc. kan ook een lokale overheid programma's verspreiden onder de paraplu van de representatieve instelling, die binnen die gemeente de lokale omroep verzorgt.

In Groningen kunnen wij zulks dus onder de OOG-paraplu (waarover wij in hoofdstuk 3 van deze nota al enkele opmerkingen maakten).

Wij zullen, met inachtneming van al hetgeen hieromtrent wettelijk is vastgelegd, van deze gelegenheid waar mogelijk graag gebruik maken.

In het verleden is dat al een aantal malen gebeurd.

En voor de zeer nabije toekomst zijn er bij voorbeeld plannen om een video-productie over de milieudienst aan OOG aan te bieden.

Op deze wijze kunnen we als gemeente ook iets voor de lokale omroep betekenen waar het gaat om, wat we eerder in deze nota noemden, de maximalisering van (vooral de TV-)zendtijd.

Hierover zal wellicht nader overleg tussen enerzijds bestuur en redactie van OOG en anderzijds vertegenwoordigers van onze gemeente nodig zijn.

Wij stellen ons voor dit overleg op korte termijn te entameren.

Overigens kan bij het bovenstaande nog wel één kanttekening geplaatst worden.

Sinds de nieuwe Mediawet van kracht is geworden, hebben gemeentebesturen in principe ook de mogelijkheid om zélf lokale omroep te bedrijven.

Op bladzijde 18 van deze nota hebben wij de in dit verband relevante bepaling al aangehaald. Het gaat om artikel 42 lid 8:

"Indien zendtijd is toegewezen aan een lokale of regionale omroepinstelling kan het Commissariaat zendtijd toewijzen voor lokale en regionale omroep aan een gemeentebestuur en provinciaal bestuur ten behoeve van overheidsvoorlichting. Deze zendtijd bedraagt ten hoogste vijf percent van de zendtijd toegewezen aan de omroepinstelling. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld."

Ervan uitgaande dat met bestuur en redactie van OOG over eventuele uitzendingen van voorlichtingsprogramma's onder de OOG-paraplu steeds in goed overleg afspraken gemaakt zullen kunnen worden, zal een beroep op dit artikel vooralsnog niet aan de orde hoeven zijn.

Het is echter niettemin goed te weten dat de wet deze (uitwijk-)mogelijkheid biedt.

5.4 Slot

Het voorgaande bevat vooral intenties.

We zullen alert moeten zijn op de invulling ervan.

Uiteindelijk zal het zover (moeten) komen dat nieuwe media als kabelkrant en lokale omroep "normale" voorlichtingsmedia worden.

In beide gevallen geldt echter duidelijk het voorbehoud dat de gemeente niet op de stoel van de respectievelijke redacties kan gaan zitten.

Nieuwsblad en OOG zijn uiteindelijk zelf verantwoordelijk voor hun uitzendingen.

Dat verhindert ons echter niet om in voorkomende gevallen actief naar samenwerking met die onafhankelijke redacties te streven.

Eén algemene kanttekening moet hierbij nog gemaakt worden.

De laatste tijd wordt het gemeentelijk voorlichtingswerk steeds sterker op (beperkte) doelgroepen gericht.

Het streven naar een decentraal georganiseerde gemeentevoorlichting is hiervan ook een uitvloeisel.

Voor het gebruik van de kabelkrant en de lokale omroep --beide toch typische massamedia-- kan dit consequenties hebben.

Niet altijd zal de beoogde doelgroep via deze media optimaal bereikt kunnen worden.

Deze constatering impliceert eigenlijk vooral dat in de toekomst de gebruikte voorlichtingsmedia misschien veel meer dan voorheen van geval tot geval en van doelgroep tot doelgroep zullen moeten wisselen.

En onder nogmaals onderstreping van ons uitgangspunt inzake de stimulering van het gebruik van de moderne media --óók door onze eigen diensten-- zouden wij hier met dit perspectief dit hoofdstuk willen afsluiten.

6. En verder....

Zoals aangekondigd zullen wij in dit hoofdstuk nog enkele kwesties van --op dit moment-- minder centraal belang onder de loupe nemen. We doen dat kort en in een wat willekeurige volgorde.

Aan de orde komen achtereenvolgens de ontwikkelingen rond het zogenaamde Rapport Zegveld, de problematiek rond de CAI Lewenborg en de GAI'en in Vinkhuizen en Paddepoel, het functioneren van de Bestuurscommissie CAI, de Radio Groep Groningen, actuele ontwikkelingen rond de radioprogramma's voor allochtonen en tenslotte de incidentenpot media.

Rapport Zegveld

Eind 1986 bracht de tijdelijke commissie "Integratie Lokale Telecommunicatie-infrastructuren" (in de wandeling --naar haar voorzitter-- de Commissie Zegveld geheten) een advies uit aan de Ministers van Verkeer en Waterstaat en Economische Zaken.

In één lange zin samengevat luidde dit advies als volgt:

"De Commissie is als resultaat van haar studie tot de conclusie gekomen dat de vraag inzake de mogelijkheid en wenselijkheid van de overgang op één universeel lokaal PTT-kabelnet voor elektronische overdracht van allerlei vormen van informatie, zulks ter vervanging van de thans bestaande gescheiden lokale PTT-netten en de lokale kabeltelevisienetten, op langere termijn positief moet worden beantwoord" (citaat uit de aanbiedingsbrief bij het rapport).

Deze conclusie wordt door de commissie in haar rapport met tal van technische en economische argumenten onderbouwd.

Door het kabinet nu is kortelings een standpunt met betrekking tot dit Rapport Zegveld naar buiten gebracht.

Het kabinet onderschrijft daarin de door de commissie uitgesproken verwachting dat op termijn één breedbandige lokale telecommunicatiestructuur zal ontstaan, waardoor het onderscheid tussen de telecommunicatie-infrastructuur van de PTT enerzijds en de kabeltelevisienetten anderzijds zal verdwijnen.

Het beheer van het geïntegreerde net zou --volgens commissie en kabinet-- in handen van de PTT moeten komen te liggen. De gemeente zou

dan dus haar bevoegdheid als kabelbeheerder kwijtraken.

En dat heeft weer tal van consequenties, die op dit moment nog moeilijk te overzien zijn.

We laten het daarom in dit bestek thans bij het globaal signaleren van de recente ontwikkelingen.

Wanneer daar aanleiding toe is, zullen wij met nadere informatie c.q. met een standpuntbepaling komen.

CAI Lewenborg

Zoals bekend behoort Lewenborg momenteel niet tot het machtigingsgebied van de Groninger CAI.

Het centrale antenne-systeem wordt in Lewenborg beheerd door een aparte rechtspersoon, de Stichting CAI Lewenborg.

Op de centrale antenne-inrichting in deze wijk zijn ruim 4000 huishoudens aangesloten.

Met de Stichting CAI Lewenborg zijn wij al geruime tijd in overleg over eventuele overname van de systemen in de wijk.

Wanneer de betrokken bewoners bereid zouden zijn zich te laten aansluiten op de gemeentelijke CAI, zou de Stichting de exploitatie van de CAI Lewenborg kunnen beëindigen.

Wij blijven aan die optie vasthouden.

Het bestuur van de Stichting CAI Lewenborg onderzoekt thans met behulp van de Nationale Woningraad de juridische verhoudingen en de concrete mogelijkheden om op korte termijn tot beëindiging van de exploitatie van de eigen CAI over te gaan.

Over de financiële aspecten zal in een later stadium verder gesproken moeten worden.

Wij zullen uw raad over de ontwikkelingen in dezen separaat op de hoogte (blijven) houden.

De GAI'en in Vinkhuizen en Paddepoel

Ook in de noordelijke stadswijken Vinkhuizen en Paddepoel zijn lang niet alle bewoners op de gemeentelijke CAI aangesloten.

In deze wijken bestaan in totaal nog 24 gemeenschappelijke antenne-inrichtingen (GAI'en) van beperkte omvang.

Met een overkoepelende kabelcommissie uit de wijken hebben wij destijds, bij de aanleg van de gemeentelijke CAI in 1984/1985, de afspraak gemaakt dat de betreffende GAI'en voorlopig gedurende een periode van

drie jaar naast de CAI in bedrijf zouden worden gehouden en dat na afloop van die periode per GAI met de betreffende verbruikers contact zal worden opgenomen inzake de beëindiging van de signaallevering via de GAI.

Het is inmiddels 1988.

In de komende periode zal derhalve een besluit genomen moeten worden ten aanzien van de nog in bedrijf zijnde GAI'en.

Om dat verantwoord te kunnen doen, onderzoekt het Energiebedrijf momenteel aspecten als de technische staat van de systemen, de kosten en het huidige gebruik van de GAI'en.

Op basis van dit onderzoek zal binnenkort een voorstel worden gedaan.

Bestuurscommissie CAI

Het voortbestaan van de Bestuurscommissie CAI hangt wat ons betreft samen met de hierboven beschreven CAI/GAI-problematiek en de discussie over de aansluiting van Lewenborg.

Zoals bekend is de Bestuurscommissie destijds voornamelijk ingesteld ten behoeve van de aanleg van de CAI.

Inmiddels is het accent van de problemen verschoven van zaken betreffende aanleg en exploitatie van de CAI naar kwesties als de verdeling van de beschikbare capaciteit van het kabelnet over de verschillende gebruiksmogelijkheden.

Daarbij zien wij voor de Bestuurscommissie CAI geen taak meer.

Wij stellen dan ook voor de commissie op te heffen, zodra de kwesties in Vinkhuizen, Paddepoel en Lewenborg tot genoegen zijn geregeld.

De bevoegdheden van de commissie kunnen dan weer aan uw raad en ons college terug gegeven worden.

Radio Groep Groningen

Sinds 1984 is in onze stad de Radio Groep Groningen (RGG) actief.

Doelstelling van deze Vereniging is het verzorgen van radioprogramma's in verpleeg-, verzorgings- en ziekenhuizen in Groningen en Haren, waarin aan een dergelijke voorziening behoefte bestaat.

Aangesloten huizen zijn momenteel: het Academisch Ziekenhuis, het Diakonessenhuis, Maartenshof, Coendershof, Hoornse Heem en Neerwolde.

Door een groep van zo'n 35 betrokken particulieren worden voor deze (te)huizen 4 programma's per week gemaakt en uitgezonden.

De RGG beschikt over een professioneel ingerichte studio in de Maartenshof; het technisch knooppunt bevindt zich in het Cultuurcentrum De Oosterpoort.

Sinds 1986 ontvangt de RGG een structureel subsidie van de gemeente ter grootte van f 10.000,-.

Wij zien in het goede functioneren van de RGG alle aanleiding om deze bijdrage ook in de komende jaren te continueren.

Een nieuwe ontwikkeling in het functioneren van de RGG lijkt overigens aanstaande: in plaats van gebruik te blijven maken van de dure PTT-lijnverbindingen voor de distributie van het audio-signaal naar de huizen, zou de Vereniging graag via de kabel willen gaan opereren. Om deze vorm van gesloten netgebruik mogelijk te maken zijn de nodige eenmalige investeringen noodzakelijk. De hiermee gemoeid zijnde kosten zullen echter al binnen enkele jaren terugverdiend kunnen zijn en de structurele kosten zijn dan daarna aanmerkelijk lager dan in de huidige opzet.

Een welkom neveneffect van deze andere werkwijze is bovendien dat in de toekomst nieuwe huizen veel makkelijker kunnen worden aangesloten en dat eventueel ook mensen die bij voorbeeld thuis verpleegd worden de programma's, met behulp van een aan te schaffen decoder, kunnen gaan ontvangen.

In het verlengde van wat wij ook in ons collegeprogramma op dit punt hebben uitgesproken ("De mogelijkheden van maatschappelijk nuttig nevengebruik van de kabel zullen worden onderzocht"), staan wij dan ook positief tegenover deze plannen van de RGG.

In overleg met ons Energiebedrijf zal een en ander nader moeten worden geconcretiseerd.

Programma's voor allochtonen

Al sinds het begin van haar bestaan zendt OOG regelmatig allochtonenprogramma's uit.

Op de radio vormen momenteel, zoals eerder vermeld, de allochtonenprogramma's (voor Surinamers, Antillianen, en Latijns-Amerikanen en een intercultureel programma) een belangrijk onderdeel van de doelgroep-programmering.

En ook voor de TV zullen binnenkort programma's over de allochtone gemeenschappen in Groningen geproduceerd worden.

Ondanks deze aandacht op de radio en deze plannen voor de TV blijkt er onder de zogenaamde allochtonenredacties binnen OOG recentelijk nogal wat onvrede te zijn ontstaan over de gang van zaken rond de allochtonenprogrammering.

Onlangs is in dit verband een nieuwe stichting in het leven geroepen, de Stichting Beheer Allochtonen Media.

Deze stichting stelt zich ten doel de belangen van de allochtonen op mediagebied te behartigen en streeft onder meer naar de totstandkoming van een eigen bureau met een aantal medewerk(st)ers voor het maken van hoogwaardige journalistieke producten.

In december 1987 kondigde de nieuwe stichting aan ons op korte termijn een beleidsplan en een subsidieverzoek te willen doen toekomen.

Wij hebben deze stukken nog niet ontvangen.

Niettemin is los daarvan ook al duidelijk dat deze ontwikkelingen ons voor een probleem zullen plaatsen.

Welke consequenties een en ander uiteindelijk zal hebben voor de doelsubsidiëring van allochtonenprogramma's, zoals wij die de afgelopen jaren kenden, kunnen wij op dit moment niet aangeven.

Een zelfstandige allochtonenzender lijkt ons moeilijk realiseerbaar en ook niet direct wenselijk.

Ook hier geldt voor ons dat samenwerking de voorkeur verdient boven wederzijds isolement.

We zullen de concrete ontwikkelingen moeten afwachten en daarover ongetwijfeld met uw raad nog van gedachten wisselen.

Eén opmerking nog: in de nabije toekomst wil ook Radio Groningen binnen haar algemene programmering ruimte scheppen voor programma's voor speciale doelgroepen (zoals de allochtonen).

In verband met het voorgaande lijkt deze intentie ons hier in elk geval vermeldenswaard.

Incidentenpot media

In 1988 zullen wij voor het eerst werken met een klein incidenteel besteedbaar budget in de mediasector.

De omvang van deze begrotingspost is f 20.000,-.

Wij stellen ons voor deze middelen vooral te besteden aan projecten van een eenmalig karakter met betrekking op (lokale) televisie.

Zowel gemeentelijke als externe initiatieven komen daarbij voor subsidiëring in aanmerking.

Net als bij de incidentenpot cultuur gebruikelijk is, zullen wij de raadscommissie regelmatig op de hoogte houden van eventuele bestedingen binnen dit nieuwe budget.

Tenslotte: wij gaan ervan uit dat (ook) het bestaan van dit budget een bijdrage zal kunnen zijn aan ons uiteindelijk streven: een flexibel en slagvaardig gemeentelijk mediabeleid.

7. Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk zetten wij de belangrijkste conclusies en aanbevelingen uit het voorgaande op een rij.

We onderscheiden daarbij de algemene uitgangspunten voor het gemeentelijk mediabeleid, onze conclusies ten aanzien van de lokale omroep in Groningen, de criteria in verband met het zogenaamde toelatingsbeleid, de aanbevelingen ten aanzien van 'de gemeente als zender' en diverse resterende kwesties, waaraan we in hoofdstuk 6 aandacht hebben besteed.

Uitgangspunten gemeentelijk mediabeleid

- * 1. Het gemeentelijk mediabeleid dient gebaseerd te zijn op vrijheid van meningsuiting en vrijheid van ontvangst.
- * 2. Het gemeentelijk mediabeleid dient, waar mogelijk, waarborgen te scheppen voor pluriformiteit en kwaliteit van de informatievoorziening.
- * 3. In het gemeentelijk mediabeleid spelen de behoeften van de ontvangers een grote rol; zij bepalen in belangrijke mate de veelheid, de gevarieerdheid en de inhoud van het informatie-aanbod.
- * 4. Het gemeentelijk mediabeleid dient, gelet op het grote bereik en de wervende werking, het gebruik van moderne media te stimuleren.

Lokale omroep in Groningen

- * In relatie tot uitgangspunten met betrekking tot pluriformiteit en speciaal op Groningen gerichte informatie kan OOG worden gekenmerkt als een belangrijke voorziening.
- * Er is daarom in principe de bereidheid OOG nog, gedurende in eerste instantie een drietal jaren, te blijven subsidiëren.
- * OOG zal in die periode veel aandacht aan kwaliteitsverbetering moeten schenken.
- * Als functies van de lokale omroep zien wij --met OOG-- het brengen van nieuws en informatie over de lokale gemeenschap, het bieden van een platform voor doelgroepen en het overbrengen van informatie van derden.
- * Met het oog op de toegankelijkheid van de media, die wij propageren, zal OOG met name ten aanzien van deze laatste twee functies niet al te terughoudend moeten zijn.

- * De uitzending van goed aanbod van derden (bij voorbeeld van de Culturele Hoofdstad Zender) heeft een positief effect op de bekendheid en het draagvlak van de lokale omroep.
- * Van andere mogelijkheden om tot maximalisering van (vooral TV-) zendtijd te komen (herhaling van programma's, kanaaldeling en samenwerking met het Nieuwsblad van het Noorden) zou evenzeer optimaal geprofiteerd moeten worden.
- * Wij pleiten voor een afnemende oriëntatie van de lokale omroep op de overheid en een creatieve benadering van nieuwe financieringsmogelijkheden.
- * Om OOG de kans te geven zich voor de toekomst een vaste plaats te verwerven bij kijkers en commercie zal de komende drie jaar een gemeentelijke bijdrage van f 150.000,- per jaar verleend worden voor met name de financiering van TV-uitzendingen en de daarop betrekking hebbende overhead-kosten.
- * Voor de dekking van dit bedrag wordt een beroep gedaan op de structurele begrotingspost voor lokale omroep (f 100.000,-) en op de CAI-exploitatie (f 50.000,-).
- * Verhoging van de kabeltarieven ten behoeve van lokale omroep wordt door ons niet bepleit.
- * De financiële steun van gemeentewege moet, in combinatie met anderssoortige gemeentelijke steun en bijdragen van elders voldoende zijn voor een verdere opbouw van een goede --en op termijn onafhankelijke-- lokale omroep in Groningen.

Criteria toelatingsbeleid

- * Het voortdurende aanbod van nieuwe zenders voor de kabel zal beoordeeld worden op basis van de volgende criteria:
 - pluriformiteit (c.q. diversiteit);
 - de waardering van de ontvangers; en
 - de kosten (c.q. de inkomsten).
- * Als een soort randvoorwaarde daarbij geldt dat steeds gestreefd zal worden naar flexibele contracten.
- * Besluitvormend orgaan op het gebied van het toelatingsbeleid blijft de gemeenteraad.
- * Zodra het financieel haalbaar wordt, zal doorgifte van de TV-programma's van de BBC bepleit worden.
- * Om ruimte op de kabel te "winnen" wordt overwogen de uitzendingen van Nederland 1 en Nederland 2 met teletekst op de kanalen 64 en

68 op termijn stop te zetten.

- * Voor wat betreft de radio zullen binnenkort in elk geval voorstellen worden gedaan met betrekking tot de doorgifte van de BBC World Service en het TV-geluid van Nederland 3.
- * Segmentatie van het gemeentelijk kabelnet wordt door ons niet nagestreefd.

De gemeente als zender

- * Een frequent gebruik van de kabelkrant als voorlichtingsmedium zal worden bevorderd.
- * Ook zal waar mogelijk graag gebruik gemaakt worden van de mogelijkheid om via de lokale omroep programma's te verspreiden.
- * Uiteindelijk zullen nieuwe media als kabelkrant en lokale omroep "normale" voorlichtingsmedia moeten worden.

En verder...

- * De consequenties van de voorstellen van de Commissie Zegveld zijn op dit moment nog moeilijk te overzien; nadere informatie c.q. standpuntbepaling volgen daarom in een later stadium.
- * Gestreefd wordt naar integratie van de CAI Lewenborg en de nog resterende GAI'en in Vinkhuizen en Paddepoel in de gemeentelijke CAI. Op beide fronten is overleg hieromtrent gaande.
- * Zodra de kwesties in Vinkhuizen, Paddepoel en Lewenborg tot genoegen zijn geregeld, zullen wij voorstellen de Bestuurscommissie CAI van haar taak te ontheffen.
- * De subsidiëring van de Radio Groep Groningen zal worden gecontinueerd. De plannen om in de toekomst via de kabel te gaan uitzenden worden positief ontvangen.
- * Over recente problemen op het gebied van allochtonenprogramma's op de lokale omroep kan nog geen concrete uitspraak worden gedaan. Gepleit wordt in elk geval voor samenwerking (misschien ook met Radio Groningen) boven isolement.
- * De incidentenpot media zal vooral besteed worden aan projecten met een eenmalig karakter, die betrekking hebben op (lokale) televisie.

BIJLAGEN

Samenvatting themadag mediabeleidOchtendprogrammaInleiding van de heer J.W. Kalkman, secretaris van de Omroepraad

In 1983 presenteerde het kabinet de Medianota onder het motto "de overheid op afstand".

Spreker tracht dit motto geschikt te maken voor lokaal mediabeleid.

De gemeentelijke overheid heeft de volgende taken op het gebied van het mediabeleid:

- kabelbeheer, inclusief samenstelling informatiepakket;
- adviseren over representativiteit van de lokale omroep.

Eventueel kan de gemeente de lokale omroep ook nog subsidiëren, hetzij rechtstreeks (uit de begroting cultuur bij voorbeeld) hetzij door een opslag op de kabelabonnementen.

Bij deze zaken heeft de gemeente soms ook nog op de een of andere wijze te maken met andere mediavormen als de regionale pers en de regionale omroep.

Het wettelijk kader voor het mediabeleid valt uiteen in een inhoudelijk en een technisch kader.

Het wordt in concreto gevormd door de Omroepwet en de daarop gebaseerde kabelregeling en de Telegraaf- en Telefoonwet. De Omroepwet wordt binnenkort vervangen door de Mediawet en de Telegraaf- en Telefoonwet door een Wet op de Telecommunicatievoorzieningen.

Hoewel de indruk wordt gewekt dat er een duidelijk onderscheid is tussen de technische voorzieningen en het gebruik daarvan, houdt het wettelijk kader daarmee toch onvoldoende rekening.

De taken van de overheid op het gebied van het mediabeleid bestaan in elk geval uit het scheppen van voorwaarden. Dit is nodig om de (grond)wettelijke vrijheid van meningsuiting en de informatievrijheid mogelijk te maken en te garanderen.

Het voorwaardenscheppend beleid zou de volgende aspecten moeten bevatten:

1. het op afstand blijven van de inhoudelijke kant van de informatie;
2. het scheppen van waarborgen voor de pluriformiteit in de informatievoorziening;
3. het stimuleren van de ontwikkeling van nieuwe diensten;
4. het dragen van financiële verantwoordelijkheden.

Uit deze vier aspecten resulteren de volgende overwegingen en vraagpunten:

- ad 1: is de gemeenteraad als politiek orgaan wel het aangewezen orgaan om namens de burger de vrijheid van informatie te bewaken en te garanderen? Beter zou misschien zijn een "kabelraad", waarin allerlei maatschappelijke organisaties evenredig zijn vertegenwoordigd;
- ad 2: in het belang van de pluriformiteit moet monopolievorming voorkomen en bestreden worden;
- ad 3: de ontwikkeling van nieuwe diensten kan monopolievorming voorkomen en kan tevens gunstige effecten hebben voor de werkgelegenheid;
- ad 4: de overheid moet informatie betaalbaar houden voor de burger en indien nodig bereid zijn het voorwaardenscheppend beleid te financieren, desnoods via subsidiëring (dit werkt wel afhankelijkheid in de hand).

Mediabeleid moet niet als een geïsoleerd beleid worden beschouwd; het heeft samenhangende aspecten met onder meer economisch beleid, onderwijsbeleid en minderhedenbeleid.

Inleiding van de heer P. de Wit, directeur van de Organisatie van Lokale Omroepen in Nederland

Spreker introduceert eerst zijn organisatie, de OLON.

Deze koepelorganisatie van lokale omroepen is onder meer in de nieuwe Mediawet erkend als hét overlegorgaan voor de overheid met de lokale omroepen.

Over lokale omroep: spreker ziet dit primair als een journalistieke voorziening en zeker niet (meer) als een welzijnsvoorziening. Daarnaast beklemtoont hij het lokale karakter.

Het is heel belangrijk dat aan de lokale omroepen in ons land structurele bestaanskansen worden geboden. De huidige situatie met allerlei doelsubsidies is een wankel basis. Bovendien gebruiken gemeenten hun bevoegdheden op dit gebied nogal eens verkeerd.

De financiële basis voor lokale omroep moet dus in structurele subsidiëring door de overheid worden gevonden. Financieringsbronnen als: - de verlening van diensten aan derden, - contributies en donaties, - opcenten op het kabeltarief en - commerciële exploitatie van de kabel ziet spreker meer als aanvullend. Een goede basisvoorziening is essentieel.

Tot slot van zijn betoog noemt spreker de toekomstperspectieven voor met name lokale ether-radio

heel goed. Structurele inkomsten buiten de gemeentesubsidies ziet hij echter noch voor radio noch voor TV als realistisch. In dit verband laakt spreker tenslotte de dubbelhartige opstelling van WVC ten opzichte van lokale omroep-reclame.

Inleiding van de heer H. Tijsma, directeur van de lokale omroep Rotterdam

Spreker verkeert met de lokale omroep in Rotterdam nog in de aanloopfase.

Hij kiest voor een vrij commerciële opstelling en is druk doende om naast het gemeentelijk subsidie, dat voor een periode van drie jaar beschikbaar gesteld is, allerlei andere financieringsbronnen aan te boren.

Een selectie:

- public TV (allerlei organisaties kunnen onder de paraplu van de lokale omroep tegen betaling uitzenden; voor non-profit-organisaties wordt f 250,- per uur berekend, voor profit-organisaties f 1.000,- per uitzending);
- kanaaldeling (spreker is warm voorstander van samenwerking tussen lokale omroep en lokale pers, mits de formele verantwoordelijkheid maar bij de omroep blijft);
- videobrieven (van bedrijven, maar ook van gemeenten);
- externe producties (de lokale omroep kan voor derden programma's maken tegen betaling);
- sponsoring (bij voorbeeld door kunstinstellingen, maar ook door de PTT);
- een mediacafé en bij voorbeeld ook artiestengala's e.d.;
- een kabelgids (een blad waarin informatie over de lokale omroep, maar ook over andere zenders, verstrekt wordt en waarop mensen zich kunnen abonneren).

Naar de mening van spreker zijn er kortom mogelijkheden genoeg om middelen voor lokale omroep te genereren.

Het gemeentelijk subsidie wil hij vooral bestemmen voor een goede personele infrastructuur.

Alle andere inkomsten komen ten goede aan de programma's.

In eerste instantie gaat de lokale omroep in Rotterdam gedurende drie dagen in de week ontbijt-TV uitzenden met herhalingen tussen de middag. Eventuele uitbreiding is afhankelijk van de financiën.

In dit verband veroordeelt spreker, net als De Wit, de richtlijnen van WVC met betrekking tot reclame. Hij verwacht hierin overigens binnen 5 jaar verandering.

En hij is er zeker van dat, als lokale omroep-reclame eenmaal mogelijk zal zijn, de lokale omroep snel de landelijke TV zal overvleugelen.

Inleiding van mevrouw L. Bouws, redacteur van de Culturele Hoofdstad Zender

De lokale omroep biedt een uitstekende mogelijkheid om cultuur onder de aandacht te brengen.

Het Nederlands Theater Instituut heeft deze mogelijkheid onderkend en heeft het initiatief genomen tot de oprichting van Amsterdam Culturele Hoofdstad Zender (CHZ).

De start was in 1987, toen het Nederlands Theater Instituut de beschikking kreeg over wekelijks veertien uur zendtijd op het Amsterdamse kabelnet. De programma's vertoonden een nauwe samenhang met de manifestatie 'Amsterdam, culturele hoofdstad van Europa'.

Het medium TV wordt door CHZ als doorgeefluik gebruikt voor actuele zaken op het terrein van kunst en cultuur. Er wordt een evenwicht gezocht in de verschillende kunstdisciplines.

Om een zo groot mogelijk publiek te bereiken wordt gekozen voor een vaste uitzenddag en voor het zogenaamde cineac-model. Dit laatste betekent dat een programma per dag zeven maal wordt uitgezonden.

De programma's worden uitgezonden in de oorspronkelijke taal, waarbij er geen ondertiteling is. Programma's zijn in principe door derden gemaakt. Minimaal 30% van het aangeboden moet bestaan uit recent Nederlands materiaal. Daarnaast moeten programma's ondersteunend zijn voor manifestaties.

Voor de keuze van de programma's verrichten drie gespecialiseerde medewerkers uitgebreide research in binnen- en buitenland. Ieder programma wordt samengesteld onder verantwoordelijkheid van een eindredactie. Een kleine productie-eenheid, bestaande uit een producer en een regisseur, monteert de geselecteerde programma's of fragmenten tot een uitzendprogramma. Voor de herkenbaarheid van de CHZ zijn speciale titelclips vervaardigd.

De kosten van de CHZ bedroegen in 1987 ongeveer 5 ton. Dit komt neer op f 700,- per uitzending.

Voor de financiering waren er diverse bronnen: het Ministerie van WVC, de gemeente Amsterdam, het Anjerfonds Amsterdam, het Prins Bernhardfonds, de Europese Commissie, de Europese Culturele Stichting en een aantal sponsors uit het bedrijfsleven.

Sinds oktober 1987 is de CHZ juridisch georganiseerd in een stichting. Er worden contacten gelegd met andere steden, waarbij Groningen hoog genoteerd staat.

Bij contacten met andere steden staat die stad zelf centraal als leidraad voor de programmering. Wel zal doorgegaan worden met de formule, die gehanteerd is in Amsterdam.

De verwachting van de CHZ is binnen vijf jaar een afgeronde centrale organisatie en programmering rond te hebben, met relaties en uitzendingen in verschillende steden.

De kosten van samenwerkingsverbanden met andere steden bedragen naar verwachting 6 ton per jaar, terwijl de dekking hiervan gezocht wordt in bijdragen van het rijk, kunstinstellingen en de gemeenten. Na drie jaar wil men de rijkssubsidie afbouwen en via sponsoring, bijdragen van bedrijven en kunstinstellingen zelf het project financieren.

Middagprogramma

Inleiding van de heer R. Renting, secretaris van de Omroep Organisatie Groningen

Spreker stelt dat over de lokale omroep zelf in het ochtendgedeelte (te) weinig is gesproken.

Er was meer sprake van lokale omroep als "middel".

Spreker wil zijn bijdrage in het bijzonder richten op de vraag "wat kan lokale omroep zijn voor de plaatselijke samenleving?" Als aandachtspunten c.q. functies van OOG voor de komende drie jaar ziet hij: 1. verzorgen van nieuws en achtergrondinformatie; 2. aanbieden van programma's voor specifieke doelgroepen en 3. bijdragen aan het distribueren van programma's voor en door derden.

De beide aspecten van lokale omroep, te weten radio en TV, hebben elk hun specifieke kenmerken. Toch verhouden zij zich uitstekend tot elkaar. De programmering van beide vormen kan gerelateerd zijn aan doelgroepen. Zo is bekend dat radio een snellere en actuelere inzet heeft en een lagere drempel voor bepaalde doelgroepen.

De formulering van de aandachtspunten legt een druk op de organisatie. OOG is een vrijwilligersorganisatie, waarbij de financiering een belangrijke rol speelt. De organisatie, die spreker voor ogen staat, is er een met een vaste kern van professionele krachten, terwijl de overige werkzaamheden door en met vrijwilligers worden gedaan. Dit betekent dat de huidige organisatie verzaamd moet worden met een aantal betaalde krachten. Een en ander is niet mogelijk op de huidige financiële basis. Daar een lokale omroep een voorziening is op gemeentelijk niveau (een "publieke" omroep) ziet spreker niets in fund-raising en commercialisering. De financiering zou naar zijn mening moeten gaan via de CAI, subsidie van de gemeente uit algemene middelen, het belasten van commerciële aanwinsten op de kabel etc.

De implicatie van financiële afhankelijkheid van de gemeente wordt op de koop toe genomen. Realisering van de doelstellingen tot 1990 (5 betaalde krachten, redelijke huisvesting, 20 uur radio en 1 uur TV wekelijks) kost jaarlijks 8 ton minimaal.

Inleiding van de heer J. van Luyn, adjunct-directeur van het Nieuwsblad van het Noorden

Spreker stelt voorop zich niet buiten de grenzen van zijn eigen vakgebied te willen begeven.

Hij richt zich op nieuws- en informatievoorziening via de kabel en de traditionele media.

Alhoewel dagbladuitgevers op commerciële basis moeten werken, is het Nieuwsblad van het Noorden er niet op uit zich een monopoliepositie te verwerven. Het is wel zo dat zijn bedrijf alle technologie en elektronische apparatuur in huis heeft, te gebruiken voor kabelkrant, kabeltekst en overige zaken op de kabel. Hij is daarom ook geïnteresseerd in de vraag hoe voor de verspreiding van nieuws met grafische middelen gebruik gemaakt kan worden van de nieuwe media als transportmiddel.

Gezien het kleinschalige lokale kabelnet ziet hij de kabelexploitatie niet erg groots opgezet.

De markt voor de kabelkrantexploitatie is gewoon klein.

Spreker is tevreden met de huidige situatie met betrekking tot kabelkrant en kabeltekst en heeft vooralsnog geen behoefte door te groeien naar TV-producties. De grafische en statische beelden zijn hem voldoende.

Anders wordt dit als lokale omroep-reclame toegestaan wordt;

dan is er duidelijk sprake van een extra concurrent (de lokale omroep).

Het Nieuwsblad van het Noorden blijft bereid tot een samenwerking met OOG: eventuele winst uit de exploitatie op de kabel kan dan gedeeltelijk toevloeien naar de lokale omroep.

Voorwaarde hiervoor is wel op zijn minst een deel zeggenschap in de wijze van besteding.

Inleiding van de heer W. Ramaker, hoofdredacteur-directeur van Radio Noord

Spreker constateert dat het verzadigingspunt voor wat betreft het aantal radio's in ons land nog steeds niet is bereikt. Dit zegt echter nog niets over de vraag of de kabel het juiste medium is, gezien het feit dat veel radio's draagbaar zijn.

Uit eigen luisteronderzoek is gebleken dat er een duidelijke behoefte bestaat aan regionale, en daarmee waarschijnlijk ook aan lokale, omroep.

De regionale omroep is gestart in de jaren vijftig. Thans zijn er 9 regionale omroepen, terwijl dit aantal binnenkort uitgebreid wordt tot 11. Radio Noord wordt begin 1988 gesplitst in Radio Drenthe en Radio Groningen. Taak is het op brede en uniforme wijze informeren van de streek. Regio's zijn verscheiden, dus is de programmering ook verscheiden. Participatie van de burgers is daarbij essentieel. Dit is een uitvloeisel van de democratie en de vrijheid van meningsuiting. Dit alles maakt dat de streekradio een kritische taak heeft. Zij heeft de opdracht tot kritisch onderzoek van wat er aan programma's geleverd moet worden.

Daarbij spelen de volgende elementen een rol: redactionele onafhankelijkheid, pluriformiteit en professionaliteit en een non-commerciële opzet.

De regionale omroep kan een uitstekend tegenspel bieden aan de gemonopoliseerde regionale pers; zeker als deze laatste toegang krijgt tot de kabel.

Spreker verwacht in de komende jaren een toenemende spanning tussen landelijke en regionale omroep. Door herverdeling van gelden zal de financiële positie van de regionale omroep er niet rooskleuriger op worden.

Discussiepunten van de heer H. Morssink, wethouder mediabeleid

1. Legitimatie van de lokale omroep, d.w.z. is er behoefte?
2. Functie van de lokale omroep, d.w.z. zelf programma's maken of doorgeefluik zijn? En wat voor programma's dan?
3. Wat is de rol van de lokale overheid in het geheel? Als de gemeente financiert, mogen er dan ook eisen aan de besteding van het geld gesteld worden?
4. Relatie lokale omroep met plaatselijk bekende media.
5. Relatie lokale omroep met regionale omroep. Moet lokale omroep zich specifiek aan de gemeentegrenzen houden?
6. Radio vs. televisie: is het draagvlak van radio wel zo groot? Kijk- en luisteronderzoek is op korte termijn hard nodig.

Enkele uitkomsten uit de discussie:

Ad 1: Deze vraag is niet op voorhand te beantwoorden. Naamsbekendheid verwerven duurt zeker drie jaar. Eerst de lokale omroep een kans geven gedurende een aantal jaren, dan pas evalueren of de behoefte er werkelijk is. Niet te groot beginnen.

Ad 3: Daarover zijn de meningen verdeeld. OCG wil geen volledige afhankelijkheid, maar wel voor een groot deel. Rotterdam wil liever helemaal geen afhankelijkheid en zeker niet van slechts één partij. Bovendien ziet de heer Tiesma niets in een vermenging van professionele en vrijwillige krachten; dat is een wespennest. Het gebruik van bestaande producties naast het basispakket van eigen producties is een welkome manier om de kosten te drukken.

Ad 5: Regionale omroep en lokale omroep moeten op een zinnige manier tot vormen van samenwerking zien te komen.

Samenvatting Intomart-onderzoek

Het telefonisch onderzoek naar het gebruik en de gebruiksmogelijkheden van het kabelnet in Groningen werd uitgevoerd van 1 t/m 7 december 1987. Van 500 personen werden gegevens verkregen.

Gemiddeld kijkt 35% van de ondervraagden 10 uur of minder per week naar de televisie, 34% kijkt tussen 10 en 19 uur en 31% kijkt 20 uur of meer per week.

In de meeste gezinnen kunnen de Nederlandse, Duitse en Belgische zenders alsmede Sky Channel en de Nieuwsblad Kabelkrant goed worden ontvangen.

Bijna 60% van de totale kijktijd per week wordt besteed aan de Nederlandse zenders. Daarnaast scoren met name Duitsland 1 en 2, Sky Channel en BRT 1 verhoudingsgewijs hoog.

Zeven van de tien ondervraagden zijn tevreden met het huidige aantal zenders dat kan worden ontvangen. Het blijkt wel, dat hoe meer zenders men kan ontvangen, hoe ontevredener men is over het aantal.

Ontevredenen tonen duidelijk veel belangstelling voor uitbreiding van het zenderaanbod met Engelse zenders. Vooral de BBC scoort hierbij erg hoog. Ruim de helft van de ontevredenen is bereid voor extra zenders f 5,50 per maand extra te willen betalen.

Een vijfde van de ondervraagden zou ontvangst van de zender MTV zeer/enigszins op prijs stellen, vooral jongeren. De helft van alle respondenten (inclusief degenen die de zender niet op prijs stellen) is bereid om f 0,02 per maand extra hiervoor te betalen.

Ruim tweederde bleek weleens van de lokale omroep OOG te hebben gehoord. Het totaalbereik van deze zender is 28%. Bijna de helft van de "weleens" kijkers is zeer of enigszins tevreden over de programma's van OOG. Bijna 80% zou maximaal f 0,50 per maand extra willen betalen om de programma's van OOG te blijven ontvangen. Gemiddeld willen hiervoor f 0,53 neertellen.

Het totaalbereik van de radioprogramma's van OOG bedraagt 17%. Op de dagen dat men luistert heeft men gemiddeld 60 minuten op de programma's van OOG afgestemd.

Het totaalbereik van gemeente-informatie via de televisie bedraagt 14%. Van de kijkers vindt 84% de informatie uitgebreid genoeg.

Tenslotte blijkt dat 63% van de ondervraagden de meeste informatie uit de krant haalt, 24% via de televisie en 9% via de radio. Als men zou moeten bezuinigen zou 49% de krant echter als eerste wegdoen.

Dekkingsplan OOG-Beleidsnota 1988-90

ONTWIKKELING VAN DE ONTVANGSTEN EN UITGAVEN
IN DE PLANPERIODE 1988-1990

=====

(in duizenden guldens)

jaren	1988	1989	1990
	-----	-----	-----
<u>uitgaven</u>			
personeelskosten			
hoofdredacteuren en hoofd			
administratie	125	187	249
administratieve asst.	28	41	55
technisch medewerker	28	28	28
documentalist	28	28	28
totaal personeelskosten	208	284	360
huisvesting	P.m.	P.m.	102
organisatie/overhead	50	50	61
scholing	13	13	26
programmakosten radio	14	29	45
programmakosten televisie	26	60	100
materieel radio	12	24	35
onderhoud radio	9	9	9
materieel televisie	13	26	38
onderhoud televisie	10	10	10
rente	7	14	22
totaal	362	519	808
<u>ontvangsten</u>			
programma's derden:			
KIOSK	35	35	35
overheidsinstellingen	3	3	3
regionale instellingen	10	30	50
samenwerking schrijvende media	35	50	65
af:verwervingskosten	-10	-20	-30
totaal programma's derden	73	98	123
gemeentesubsidie:			
Groningen	247	361	587
Haren	41	60	98
totaal subsidie	289	421	685
totaal ontvangsten	362	519	808

H. J. MORSSINK
WETHOUDER

Persbericht inzake Culturele Hoofdstad Zender

Het gemeentebestuur van Groningen heeft geïnteresseerd kennis genomen van het aanbod van de initiatiefnemers van de Culturele Hoofdstad-Zender om Groningen als tweede stad in Nederland bij haar activiteiten te betrekken.

Bij het Groninger gemeentebestuur bestaat de overtuiging, dat kunstprogramma's op de kabel een belangrijke stimulans kunnen zijn voor zowel de lokale televisie, alsook voor de plaatselijke kunst- en cultuuruitingen. De ervaringen van de Culturele Hoofdstad Zender in Amsterdam zijn wat dit betreft ook beslist hoopgevend.

Groningen is een stad met een hoog cultureel voorzieningen- én aspiratie-niveau. Juist in Groningen heeft daardoor de poging van de initiatiefnemers van de Culturele Hoofdstad Zender, om een start te maken met de ombouw van de Culturele Zender tot uiteindelijk een landelijke voorziening, alleszins kans van slagen.

Vanuit een positieve intentie zal het gemeentebestuur van Groningen dan ook op korte termijn verdere gesprekken voeren met de Culturele Hoofdstad Zender over de inpassing van het C.H.Z.-aanbod in de lokale televisie-organisatie en over de financiële consequenties in dit verband.

Namens het gemeentebestuur van Groningen,

H.J. Morssink,
wethouder mediabeleid.

4-11-1987

Televisie, radio en de huidige frequenties

**Storing
141999**

Bij het instellen van een TV-kanaal dient eerst de juiste band (I, III of IV) te worden ingesteld alvorens het kanaal te kiezen. Raadpleeg hiervoor eventueel, het instructieboekje van uw TV-toestel.

CENTRALE ANTENNE INRICHTING GEMEENTE GRONINGEN

televisie	kanaal	band	radio	MHz
Nederland 1	2	I	Radio 1+Radio Noord	91,5
Nederland 2	11	III	Radio 1+Radio Fryslân	105,3
Nederland 3	26	IV	Radio 1 (AM-kwaliteit)	100,6
Duitsland 1	9	III	Radio 2 (stereo)	93,1
Duitsland 2	5	III	Radio 3 (stereo)	97,9
Duitsland 3	7	III	Radio 4 (stereo)	99,6
CAI-Groningen Info <i>100G</i> 4		I	Radio 5 (AM-kwaliteit)	106,1
Sky Channel	22	IV	NDR 1 (stereo)	95,6
België 1	30	IV	NDR 2 (stereo)	92,4
België 2	34	IV	NDR 3 (stereo)	89,4
ATN/Filmnet (extra abonn.)	38	IV	BBC light program	101,4
Testplaat (reserve)	46	IV	Radio Bremen 1	90,5
Super channel	48	IV	Radio Bremen 2	93,9
MTV	52	IV	TV-geluid Ned. 1	104,1
TV-5	56	IV	TV-geluid Ned. 2	104,8
Kabelkrant	60	IV	Tweede Kamer-lijn	88,2
Ned.1+teletekstondertit...64		IV	O.O.G. lokale uitzendingen	95,0
Ned.2+teletekstondertit...68		IV		

ENERGIEBEDRIJF GEMEENTE GRONINGEN

Bloemsingel 8 - Postbus 1700 - 9701 BS Groningen - telefoon 050-678020

